

pán nemzeti kormány válthatja fel a jelenlegi kormányt, amely nemzeti kormányának elnöke ő lenne, tagjai között pedig helyet foglalnának valamennyi pártnak vezetői.

Egyes bukaresti politikai körökben azt tartják, hogy a régenstanács hajlandó

volna a liberális párt lemondása esetén Jorgát megbízni a nemzeti kormány alakításával, az azonban teljesen valószínűtlen, hogy ebben a nemzeti kormányban Maniuc résztvenne, már pedig ha a nemzeti párt nem támogatná a koalíciót, úgy az nem is alakulhat meg.

Csernovitz tiltakozik a népszövetségi jelentés ellen, amely Csernovitzot mondja a leánykereskedelem centrumának

Csernovitz, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától. Közöltük annak idején a Népszövetségnek a leánykereskedelemről szóló jelentését, amely azt a megállapítást tartalmazta, hogy

az egész világ leánykereskedelmének egyik központja Csernovitz.

A jelentés szerint az erre vonatkozó vizsgálat huszonnégy országra terjedt ki Európában, Észak-Afrikában, a Földközi tenger partján, Észak- és Dél-Amerikában és az Atlanti óceán egyes szigetein. A bizottság száztizenkét várost látogatott meg, ölezer leánykereskedőt, közvetítőt, nyilvános háziudjónót és más, hasonló szakmabeli egyént hallgatott ki. A változásokból kiderült, hogy a leánykereskedés száz hatóságilag szemelye és több mint ötven Európából indul ki és a tengerentúltra terjed ki és nemcsak érkölcsileg teljesen lezárult, hanem általában leányok is áldozatai, amennyiben a leánykereskedelmet igen sokszor a szerződéses közismert leple alatt üzik, más esetekben a leánykereskedő erre a célra alkalmazott megbízottjai látszatházasságra lépnek a kiszemelt áldozatokkal. A leánykereskedelemnek átmeneti területe Németország, míg Franciaország a délamerikai áldozatok legnagyobb részét szállítja. A legtöbb áldozatot Argentiniába szállítják, míg Braziliában a fiatal leányokat öreg urak maressseffé adják el. Egy ilyen leánykereskedő kijelentette, hogy ha hatvan szoba állana rendelkezésére, sokkal nagyobb mértékben folytathatná üzletét, mert a kereslet igen nagy. Sok európai nő Panamába és Colomba szállítanak. Az egyik leánykereskedő kijelentette, hogy eddig

több, mint háromszáz leányt szállított Panamába. Sok leányt szállítanak Lengyelországból Egyiptomba és Törökországba. A Népszövetség bizottságának megállapítása szerint, a külföldi leánykereskedők ellátási központja Csernovitz.

A Népszövetség bizottságának jelentése érthető feltűnést keltett Csernovitzban. A csernovitzai rendőrség sietett megérteni a jelenlegi megállapításait, hangsúlyozván, hogy az annyival is inkább kelthet meglepetést, mert eddig senki sem tudta, hogy Csernovitzban bármilyen formában leánykereskedelmet folytattak volna. A rendőrség szerint, szó sem lehet arról, hogy a leánykereskedelem Csernovitzon keresztül irányulna a tengerentúltra. 1927. évben a rendőrség csak két esetben járt el olyan személyek ellen, akiket leánykereskedelemmel gyanúsítottak. Mindkét esetben a vizsgálat negatív eredménnyel folyt le és a letartóztatott egyének szabadon bocsátásával végződött. Evekkel ezelőtt, néhány egyént leánykereskedelem miatt tényleg elítéltek, ezen azonban szörványos esetek, amely az itteni viszonyokra egyáltalán nem jellemzőek. A rendőrség egy csernovitzai ügyvédet gyanúsít azzal, hogy a város ilyen rossz hírebe kerülhetett, miután ez az ügyvéd amerikai lapokat tudósít és a fentebb felsorolt esetekről is jelentést tett.

A rendőrség hivatalos jelentése nem nyugtatta meg a kedélyeket. A „Csernovitz-er Allgemeine Zeitung” megírta, hogy a büntetőbírósság összes aktáit átnyomlányozza és annak eredményéről bejzámol, mert Csernovitznak a külföldön erősen veszélyeztetett hírnevét minden körülmények között meg kell védeni.

Ma mindenki fizetése képtelen...

Szomorú riport a tavaszi Nagyváradról

[Oradea-Nagyvárad febr. 7. Az Uj Kelet tudósítójától]. Amint a vonat maga mögött hagyja a Királybágot, elmarad a Kolozsvárról utitársunkká szegődött 15 fős hűség. A tudósítás arcu hófellegek helyett barátságos meleg nap köszönti az embert és itt ott elszórva piros cseréptetőjű házak derombolnak az újjáéledt, zöld mezőfoltokon.

A városban márciusi hangulat és az emberek egymás helyén-hátán süttetik magukat a tavaszi nappályában. Váradon tavasz van. Az emberekről lekivánczolnak a téli prémkabátok, amelyek már csak bucsulótogatásul mutatják magukat a Szent László téren és a nagykorzón. A szép időben még a tüzfűtások is elfelejtkeznek panaszkodni.

Az első impresszió után az egyik az idegen szemébe a várad utcákon és tereken, hogy a decemberi rombolások idején bevert cégtáblák és kirakatok most is esonkán-bénán merednek a zaccára mint ha még mindig nem értenék, hogy mi is történt tulajdonképpen. Itt-ott bedeszkázták hevenyében a esillogó aranyfeliratú cégtáblák helyét. Olyan az, mint amikor a gyógyszerészek megszaggatják a ruhájukat.

A rendőrprefektus nem rég ráüzent a kereskedőkre, hogy ne tünjenek a törött kirakatokkal és a bedeszkázott cégtáblákkal, hanem hozzák rendbe azokat. Hogy lehessen mit újra bezuzni? A kereskedők egyszerűen felvilágosították a hatóságot, hogy betört kirakatok és cégtáblák helyreállítására ne szerepel a költségükben és a mai viszonyok között az üzlet forgatók terhére eszközöljenem olyanok, hogy ilyen nagy kiadásokat

nek. De ha a törött üvegek sertik a hivatalos körök józanságát, utaltassák ki végre azt a meg is ígért kárterítést és abból aztán módjukban lesz a decemberi pusztítás nyomait eltüntetni. Nem tűntetni eltüntetni a tüntetések szomorú emlékét. Csak a külső emlékekről van szó, a bevert cégtáblákról és az üresen ásitó kirakatokról van szó. A belső emlékeket nem olyan könnyű eltüntetni. Még akkor sem, ha ezt valaki tüntetésnek minősíti. Ezeket a károkat a kormány meg sem tudja téríteni, ha akarná is.

Nagyváradon tavasz van.

De ez a tavasz mégis más, mint a többi.

Eiber Dezső, a Magyar Általános Hitelbank fiókjának igazgatója meséli:

— A sok fizetése képtelenség oka? Mi már előre tudtuk, hogy egyszer így lesz. Ma mindeki fizetése képtelen. Az egyik idejében kihozza, a másik még vergődik és próbálkozik. A gazdasági válság nem ismer irlalmat. Hiszen a legprimább cégek azok, amelyek bajba jutottak. A kisebbek most azt hiszik, hogy ezzel ők is amnesztiát kaptak és becsületesen bevallják, hogy nem megy tovább.

— Bizonyos mértékig egy egészségesebb gazdasági átesoportosulás folyamatát lehet látni a fizetése képtelenségek sorozatos kibővítésében. A kereskedő, aki eddig a leglehetősebb módon volt kénytelen lavírozni, most igyekszik tabularasát csinálni. Letöröl mindent, ami eddig volt és új alapon próbál dolgozni. A személyzetet leépíti, maga is beáll az üzletbe, nem jár sehová és mindenütt tanácskérkodik, haol csak lehet. Ezen az

SELECT MOZGO

Mai kezdettel mutatja be a szezon egyik legjobb filmjét

Szerelmeskedés

Első szerelem... első fájdalom

Arthur Schnitzler „Liebelei” című világhírű regénye nyomán. Fő szerepekben Henry Stuart, Vivian Gibson, Rendes helyátrak. Evelin Kolt. Rendes helyátrak.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Monopol Film-nyr

alapon talán kiheveri a veszteségeit. Egyezőval: Nagyvárad eddig elt es dolgozott. Most jóideig csak dolgozni fog.

Ez meg is látszik a város külső képén. Esténként már nem látni annyi embert az utcákon, színházban, mozikkban és kávéházakban. Erre vall egyébként a nyilvános szórakozóhelyeknek az a kérése is, amelyben azt kívánják a városi tanácstól, hogy a megcsappant forgalomra való tekintettel szállítsa le a villamost m árát.

A lelki és gazdasági depresszió kívül azonban van még valami, ami hozzájárulhatott ahhoz, hogy Nagyvárad szolidabbak lettek az emberek. Valamelyik

este egy ismerős családtól jövet, szállodai lakásomra igyekeztem. Legnagyobb meglepetésemre a hotel kapuja zárva volt. A megintertpellált éjszakai portás azután megmagyarázta:

— A gránicon vagyunk. Hatósági rendelet írja elő, hogy a magánházakat este 6 órakor, a szállodákat tíz órakor be kell zárni.

Sokan inkább ki sem mozdulnak, semhogy esetleg félórát is zörgetniök kelljen, amíg kaput nyitnak.

Váradon tavasz van, de milyen más ez a tavasz, mint régebben. A város hangulata szerint beillene ősznek is. (d. e.)

Ebben az évben nem lesznek választások Angliában

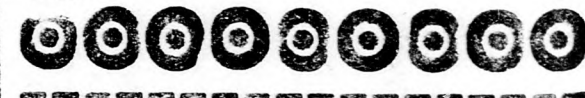
London, február 7. Churchill kincstárnok, Anglia pénzügyminisztere, tegnapelőtt Birminghamban nagy beszédet tartott, amelyben állást foglalt az angol birodalom belpolitikai kérdéseiről. Nagy nemzeti jelentősége van — mondotta — annak a gyógyulási folyamatnak, amely az angol iparban és az angol pénzügyek körül az utóbbi hónapokban megkezdődött.

— Nehogy valaki abban a hitben legyen, hogy országunkban ebben az évben választások lesznek, már most kijelentem, hogy ez, véleményem szerint teljesen ki van zárva már az írt is, mert az új törvény, amely a nőnek ugyanazt a választójogot biztosítja, mint a férfinak, csak a jövő év tavaszán kerül a parlament elé.

— A kormány joggal mondhatja magáról, hogy Angliát az utóbbi három évben becsülettel és eredménnyel kormányozta. A béke alapjait kiterjesztették és a birodalom egysége megszilárdult. Ha Snowden, a munkáskormány pénzügyminisztere panaszolók afölött, hogy a konzervatív államháztartási tervei az utóbbi években nagy deficitet mutatnak fel, akkor ő épügy, mint mindenki más jól tudja a deficit okait. A hadsereg és a flotta negyvenmillió fonttal való lecsökkentése, ahogy azt a liberális párt legutóbbi programjában megjelölte, összeférhetetlen Anglia nemzeti biztonságával. Egy idő óta mindig az a hír bukkant fel, hogy a jövedelmi adókat le fogják szállítani az új költségvetésben. Meg kell állapítani, hogy mindazok, akik ilyen reményeket tápláltak, azok közé

tartoznak, akik inkább építenek légvárakat, semhogy garasaitak felraknák. Az aranvstandárli helyreállítására nemcsak a brit iparon és bankokon segített, hanem használt a brit nép nagy tömegeinek is, mert olesőbbá tette az életet. Véleményem szerint nincs kilátás arra, hogy a közeli tíz, vagy husz esztendőben a liberális párt többségbe kerülne vissza az alsóházban.

Churchill szerint, most a hars és konzervatívok között fog o dőlni.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar emat, ne sajnálja az aat

Varosvásárhelyre (Tg.-M.-res) és telekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Magyar Rt, hatilms rakárall. Búsendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és pianinó gyárak képv-selete. Hite ké-es egyé-kel kedvező üzletési feltételt k

Az Uj Kelet... Főszerkesztő... Az Uj Kelet...

Mit... Elment... és az oszt... huszszet...

— Ez d... ni akartu... delök m... töl. De n... raja nag... — Meg... Leirhat... cokon. E... a Menza... asztalán... — Igaz... Beesül... annak el... nem hih... zis nehé... bébe ny... mondá h... vető örö... tő, hogy... Huszsz... het csina... Rezső, te... mesvári... tette...

A holo... hasábjai... loszvár... dulást k... Katz és... zójáralás... felségely... nait cég... radságot... és az Uj... ban Kol... gánkre v... idő rő... tuk az ő... resni, ép... akik ter... nak a ny... telefon... Kelet és... Bernát e... jai felh...

Legutó... zó adom... kesztőség... kai főrak... Lippa 50... ja 600 (l... záleca (l... Goldstein... Stern M... Bogdand... Frenkel... Zálau 20... tés: 20... Józsefné... dósi Géza... lej). Fise... Sándor... Géza 200... sa 100, d... Heilmann... Összesen... 55000 lej.

— Bu... biztosít... Budapest... timenté... valorizá... ról mon... hogy az... biztosít... Csak a b... átértékel... az őt sz... helyővé... zésének

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zs. dóság napuarja.
Főszerkesztő: Dr. Ma. ion Ernő.
Felelős szerkesztő: János Ferenc.
Az Uj Kelet cikkének utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Mit lehet tenni huszezer tejjel...

Elmentünk a kolozsvári zsidó Menzára és az asztalnál ülő diákok elé számoltunk huszezer tejjel.

— Ez a maguké — mondtuk és ajánlani akartuk magunkat, még mielőtt az ebéd előtt magukhoz térnek meglepetésüktől. De nem lehetett, mert a menza apraja nagyja körülöttünk termett.

— Megjött a pénz Tótiszól!

Leírhatatlan öröm és lelkesedés az arcon. Egy kézből, egyszerre huszezer tej a Menza sok vihart és sok krumpit látott asztalán!

— Igazán a miénk?

Becsület-szavunkat adjuk, hogy igazán, annak ellenére, hogy catósinúttan. Mert nevé hihetetlen-e, hogy a gazdasági krízishöz évében valaki egyszerűen a zsebébe nyúljon és jótékony célra huszezer tejjel megajándékozzon? A nevét örömben uszó arcokról is leolvasható, hogy ez valami mesélői fantasztikum.

Huszezer tejjel manapság nem lehet tenni csinalni. De örömet, azt igen. Tótisz Rezső, temesvári belga konzul és több temesváriiparrallat igazgatója is ezt tette...

A kolozsvári Menza érdekében lapunk hasábjain beindított országos akció Kolozsvár kereskedő köreiben is megmozdulást keltett. A kereskedők, élükön a Katz és Bernát céggel természetbeni hozzájárulással vesznek részt a zsidó diákok felszerelési akciójában. A Katz és Bernát cég lelkes beltagja, Katz Dénes járadást nem kímélve járta be a Menza és az Uj Kelet megbízottjainak társaságában Kolozsvár kereskedőit és segítségre volt az akció lebonyolításában. Az akció rövidsége miatt azonban nem tudtuk az összes főszerkeszkedőket felkeresni, épen azért felkerjük mindazokat, akik természetbeni adományokkal akarják a nyomorgó diákoknak segíteni, telefonon jelentsék be ezen óhajukat az Uj Kelet szerkesztőségének, vagy a Katz és Bernát cégeknek, hogy a Menza megbízottjai felkereshessék.

Legutóbbi kimutatásunk óta a következő adományok folytak be az Uj Kelet szerkesztőséghez: Straussmann Jakab pénzbeli támogatása: Dr. Szegő Henrik, Lippa 500. Zs. N. Sz. Lippai helyi csoportja 600 (tejjel 1100). Dr. Goldstein Dezső Rozsán gyűjtése: Dr. Goldstein Dezső 500 Goldstein Jenő 400. Teszler Samu 400. Stern Mozes 400, (500 tejjel). Fekete Miksa Bogdán gyűjtése: Teodjovits Már 400. Frankel Adolf 400 (200 tejjel). Siman Zsoka Zoltán 200. Krausz Mihályné Tildoná annyi tejjel. Farbas Ignácné 400, dr. Grünbaum József 400, Molnár Hermann 400, Hódos Géza 400, Krausz Mihály 400 (500 tejjel). Fischer S. Brad, gyűjtése: Fischer Sándor 300, Kugel Sándor 300, Kugel Géza 200, dr. Kugel Dezső 400, Kugel Miksa 400, dr. Löbl Károlyné 400, Berkovits Hermann 400. Kisebbség 425 tejjel (1625 tejjel). Összesen 4125 tejjel. Eddig összesen befolyt 55025 tejjel.

Budapesti pénzügyminiszter a magyar biztosító intézetek megerősítéséért. Budapesti jelentik: A magyar parlamentben a tegnapi befejezést nyert valorizációs vita után Bud. pénzügyminiszter a biztosítók valorizációjáról mondott beszédét. Kijelentette, hogy az állam érdeke, hogy a magyar biztosító intézetek megerősödjenek. Csak a biztosítói alap négy százalékos átértékeléséről lehet szó, de hajlandó az öt százalékos átértékelődést is lehetővé tenni a biztosítási alapok képzésének elősegítésére.

A portugál forradalomról szóló hírek koholmányok, amelyeket szélhámosok terjesztettek

Páris, február 7. A krónikus forradalmak országából, Portugáliából legújabbán megint forradalmat jelentenek. E hírek szerint Carmona köztársasági elnököt lelőtték és Lisszabonban több minisztériumot elfoglaltak a lázadók. A forradalomról szóló jelentések hitelességét még nem lehet ellenőrizni. A párisi és londoni portugál követsek eddig nem kaptak jelentést róla, de ez régi tapasztalat alapján nem jelenti azt, hogy valóban volt. A Londonba érkező utolsó jelentések inkább megerősítik, mint cáfolni látszanak a legújabb portugál forradalom híreit. A forradalmat e hírek szerint Gomez Costa, emigrációból hazatért tábornok vezeti.

Páris, február 7. Lapzártakor érkezik a szenzációs híradás, hogy a legújabb portugál forradalomról szóló hírek szélhámosok hozták forgalomba, azzal a céllal, hogy zavart keltsenek s így befolyásolják a március 4-én megtartandó elnökválasztás esélyeit.

A cluji Gutenberg Dal- és Zeneegylet a már három ízben elmaradt műsoros mulatságát f. hó 11-én, szombaton este 8 órai kezdettel tartja meg az Építőmunkás-Ottlon összes termében (Str. Vái No. 7. Patak-uca). A már kibocsátott meghívók érvényesek.

Szünetre megy az angol parlament. Londonból jelentik: György angol király ma nyitja meg a parlament új ülésszakát, mely után mindkét Ház szünetre megy. A felirati vitát ma délután letárgyalják. Az ülésen a munkáspárt azt fogja indítványozni, hogy napirendre a szénbányák és a munkanélküliség ügyét tűzzék ki.

Wettstein egyetemi professzort emlegetik az osztrák köztársasági elnökség jelöltjeként. Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal Haynisch szövetségi elnök utódlásával foglalkozva, — akinek megbízása ez év végén megszűnik, — úgy tudja, hogy az elnöki szék elvételére Wettstein egyetemi tanárnak, az ismert botanikusnak van legtöbb kilátása.

Bűnügyi zárlatot kértek a budapesti Magyar Nemzeti Pénzváltó ellen. Budapesti jelentik: A Nemzeti Pénzváltó ügyében az egyik sértett fél ügyvédje a vizsgálóbíróhoz kérvényt nyújtott be, arra kérve, hogy félmillió pengő kárösszeg erejéig a pénzügyi ellenrendelje el a bűnügyi zárlatot és a biztosítási végrehajtást. Nagy Pál vizsgálóbíró a zárlatot elrendelte valamint azt is, hogy Hadinger alelnököt a Markó-uccai fogházból a pestvidéki fogháza kísérjék át.

Egy angol hazafi félmillió fontot ajánlkozott a kincstárnak. Londonból jelentik: Egy angol hazafi félmillió fontot ajánlkozott a kincstárnak azzal a céllal, hogy ez a nemzeti adósság törlesztésére fordíttassék.

Agvonlőte magát egy prágai ügyvéd. Prágából jelentik: Scholtz Vencel, jöhírű prágai ügyvéd, a prágai volt polkármeester fia, tegnap legkisebb fiát az iskolába kísérte el. Amikor az iskolából visszafelé jött, egyik mellékutcában agvonlőtte magát. Az ügyvitkos az órai pillanatnyi elmezavarban keresik, mert az ötvenegy éves ügyvédnek egyébként rendezett anyagi viszonyai voltak.

Az olasz imperializmusnak fontos számú emberfelelőse van szüksége. Rómából jelentik: Mussolini közpéri törvényjavaslatának sorában most egy újabb szenzációs érdekességű javaslaton dolgoznak, amely mindennél eklatánsabban bizonyítja, hogy Olaszország imperializmusa laborura készült, amelyet csak egy tud esilgő reményekkel alátámasztani, ha főlésszámu ember áll rendelkezésére, akik épen főlésszámuknál fogva minden zokszó nélkül hajlandók a haretereken elpusztulni. Mussolini új törvényjavaslatá szerit, amely a „gyermekéldás fokozottabb védelmére” szóló törvényjavaslat című viselt, azokat a családokat, amelyek legalább hét gyermeket tudnak felnevelni, felmentik a családi adó és a járulékok alól.

Amerika nemzetközi szankciókkal akarja eltiltani a tengeralattjárók építését. Washingtonból jelentik: Kellogg külügyi államtitkár a kongresszus külügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy az ame-

rikai kormány megállapodást akar létrehozni a hatalmak között, amely formálisan megtiltja a tengeralattjáró hajók építését. Kellogg ezt a nyilatkozatát Frontingham kongresszusi képviselő interpellációjára adta, aki szintén a buvárhajók építésének megtiltása ügyében interpellált. A külügyi államtitkár erre kijelentette, hogy kormánya hajlandó fölvenni a kezdeményező szerepét a tengeralattjárók építésének megszüntetése érdekében. Előbb azonban a kongresszus formális határozatát kívánja erre. Magától értetődik, tette hozzá Kellogg, hogy a tengeralattjárókat a nemzetközi fegyverkezésből csak úgy lehet eltüntetni, ha minden állam hajlandó az erre vonatkozó amerikai indítványt elfogadni.

Törökországban is stabilizálnak. Angorából jelentik: A török pénzügyminiszter indítványára, a török lira stabilizációs vitáját elhalasztották. A kormány egy új stabilizációs javaslat fölött dolgozik, amelyhez a költségvetési bizottság is hozzájárult.

Nyolc év után exhumálnak egy maglódi gazdát, akit állítólag méreggel tettek el az apát. Budapesti jelentik: A Budapest határában levő Maglódon nyolc évvel ezelőtt hirtelen halt meg Hajdu György jómódu gazdálkodó. Most az ügyészséghez feljelentés érkezett, amely elmondja, hogy Hajdu nem természetes halállal halt meg, hanem mérgezés következtében. A maglódi csendőrszáz az ügyben megindította a nyomozást. Hajdu ma exhumálják és felboncolják.

SKÁRLÁT DÜHÖNG KOLOZSVÁRON. Kolozsváron egy idő óta megint fellépett a skarlátjárvány, amely hamarosan ijesztő mértékben terjedni kezdett. Kolozsvár főorvosi hivatalához az utóbbi időben harminc skarlát esetet jelentettek be. A főorvosi hivatal mindent elkövet a veszedelmes járvány elfojtására, de munkáját erősen megnehezíti az a körülmény, hogy számosan nem jelentik be a skarlátbetegségeiket, sőt orvost sem hívnak, hogy ezáltal elkerüljék a betegnek a járványkórházba való beszállítását.

Már csak döntőbírósi szerződésről van szó Amerika és Franciaország között. Washingtonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a francia-amerikai döntőbírósi szerződést ma írják alá Washingtonban. A szerződés aláírása egybeesik az első francia-amerikai barátsági szerződés aláírásának százötvenedik évfordulójával. Ez a hivatalos jelentés Briand eredeti tervének, az Egyesült Államok és Franciaország között kötendő örökös szerződési tervnek teljes csődjét jelenti. Washington ugvanis Briand indítványát csak úgy volt hajlandó elfogadni, ha azt általánosítják a többi hatalmakra is. Ez nem felett meg a francia politikanak, mely külpolitikai okokból egy külön szerződést akart létrehozni Páris és Washington között. E törekvések teljes sikertelensége után a francia kormánynak most meg kellett előtérnie a szerényebb döntőbírósi szerződéssel is.

Véres sztrájk Barcelonában. Barcelonából jelentik: Több barcelonai gyár sztrájkoló munkással és a sztrájkoló munkások között, tegnap véres összeütközésre került a sor. A rendőrség a sztrájkvezérek közül nyolcvanötöt letartóztatott.

Ingyenes héber kurzusok. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja ingyenes héber kurzusai ezután a Ferdinánd király-úti zsidó iskolában lesznek. Kezdek részére minden hétfőn, haladók részére minden szerdán este fél kilenckor kezdődnek az órák. Uj jelentkezőket a kurzus vezetősége már csak febr. 15-ig fogad el.

JÓ KÖSER koszt Marosvásárhelyt csak a Farkas-étteremben. Kosuth Lajos uca 19. szám alatt kapható.

Meghalt az elektron elmélet megalapítója. Amszterdamból jelentik: Tegnap meghalt Anton Lorentz, a népszövetség szellemi együttműködése bizottságának elnöke. Lorentz az elektron magnetikus fény elméletét tanulmányozta és nagyszerű tudományos eredményeket ért el. Lorentz 1902-ben megnyerte a fizikai Nobel-díjat.

LEPECSÉTELTEK A PÁLINKAFŐZŐ KISÜSTÖKET. Pénzügyminiszteri rendelet alapján, amely az idei szezonra a kisüsti pálinkafőzést befejezték jelentette ki, a pénzügyigazgatóságok közegei a falvakban lepecsételték azokat az üstöket, amelyekben a gazdák a szőlőtörkölyt és a megromlott gyümölcsöket pálinkává főzik ki. Az intézkedés a gyümölcs- és szőlőtermelő gazdák körében kellemetlen meglepetést okozott, mert igen sokan arra számítottak, hogy a kifőzési szezon az idén is áprilisig tart, mint más években és így nem siettek a gyümölcs kifőzésével. Az idén pedig igen sok ilyen romlott gyümölcs van, mert a nagy hidegek miatt nem lehetett az ösözről viszszamaradt almakészleteket elszállítani és ezek még ma is a gazdák pincéiben és vermeiben vannak. Minthogy ezt egyébre, mint pálinkafőzésre nem lehet felhasználni, a pénzügyminiszteri rendelet folytán, ha ennek végrehajtásához továbbra is ragaszkodnak, ezek a visszamaradt gyümölcskészletek, amelyek máskor a gazdáknak jövedelmet hoztak, most a trágyadombra kerülnek.

REDUKÁLÁS HELYETT SZÁZ PERCENTELLE EMELTEK SZATMÁRON A HÁZADÓT. Szatmárról jelentik: A szatmári háztulajdonosok szövetsége közgyűlést tartott, amelyen megállapították, hogy a most befejeződött házadó-kivételéknél a másfél évvel ezelőtt fölémelt házadókat duplájára emelték annak dacára, hogy a pénzügyminiszter az itteni adminisztrációhoz küldött rendeletében a törvényre hivatkozva, az igazságos adózásra hívta föl a pénzügyi közegek figyelmét. A pénzügyminiszternek ebben a rendeletében benne van, hogy a házadókat, melyeket a miniszter megállapítása szerint az Averescu-kormány minden elfogadható ok és szükség nélkül fölemelt, a lehetőség szerint mérsékelni kell, de semmiesetre sem lehet emelni azokat. A szatmári háztulajdonosok szövetsége ezért táviratban tett jelentést a pénzügyminiszternek a házadók abnormális emeléséről és kérte a minisztert, hogy vizsgálatot tartasson az itteni kivételek miatt s a vizsgálat eredményéhez képest új adókivételést rendeljen el.

UJ SIREMLÉKET ÁLLITANAK FEL MAIMONIDESZNEK. Jeruzsálemből jelentik: Tibériás mellett fekszik Maimonidesz, a zsidó törvények nagy kodifikátora, rabbi Jochanan Ben Zakkaj samaita és őt tanítványa közelében. A sírokat évről-évre zarnádokló lötegek látogalják. A sírok azonban annyira el vannak hanyagolva, hogy most elhatározták az emlékek restaurálását. Ignác Bauer spanyol zsidó emberbarát egy hatalmas márvány-emlékművet fog Maimonidesz sírja fölött felállíttatni. Együttal el fogja keríttetni Maimonidesz nyugvó helyét vastag fallal is.

Kereskedelmi cégek és iparvállalatok figyelmét felhívjuk a Romániai Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségében működő ingyenes állásközvetítési osztályra. Az állásközvetítő Piata Stefan cel Mare No. 8. (Hunyadi-tér, bejárát a Király-uccából) alatt működik és bármilyen megkeresésre közvetít elsőrendű irodai és üzleti munkaerőt.

„A Szerbek és a bolgárok nem ismerik az antiszemitizmust“

Bulgária népszövetségi képviselője nyilatkozik a zsidó ké. d. d. r. r. r.

(Newyork, február 7. Az Uj Kelet tud.) Kesta Todoroff, volt miniszter és nagykövet, Bulgária képviselője a Népszövetségben, jelenleg Newyorkban tartózkodik, ahol a „Jewish Tribune“ című zsidó újság munkálása előtt hosszasan nyilatkozt az antiszemitizmussal szemben való állásfoglalásáról.

— Az antiszemitizmus — mondotta — nemcsak a barbárság manifesztációja, hanem legalantasabb formája a szadizmusnak. Tudatlanság s bornírttság az antiszemitizmus előfeltételei. Talaja a reakció és sovinizmus, amelyből felsarjadzók. Mindenütt, ahol nem respektálják a törvényt, vagy ahol a terror akariák alkalmazni, felbukkan a zsidógyűlölet. A zsidóság nagyon jó alkalom a hatalmon le-

vők számára arra, hogy az ellenük irányuló népharagot áthárítsák oda, ahol az ellentét a leggyöngébb.

— A balkáni népek közül a szerbek és bolgárok azok, akik velük született demokratikus érzésükkel fogva nem ismerik az antiszemitizmust. Volt egy idő, amikor mégis zsidóellenes heccék kezdődtek, ez akkor volt, amikor Cankoff és az ő sovinizta klikkje került uralomra. Jugoszláviában egyáltalában nem ismerik a zsidógyűlöletet. Bulgáriában a zsidók a bolgár nép legjobb elemeivel harcoltak a terrorista rendszer ellen. A zsidó áldozatok vére összevegyült a bolgár szabadsárcosok vérével és ez bennünket testvérekké kovácsolt.

A londoni pénzpiacra az a vélemény, hogy a lej stabilizációja küszöbön áll

London, február 7. Az illendű pénzpiacra az az általános vélemény alakult ki, hogy a lej stabilizációja küszöbön áll. Az angol jegybank képviselője Bukarestbe utazott, hogy ott a francia nemzeti bank Bukarestben tartózkodó főtitkárával a lej stabilizációjáról tárgyaljon és a román pénzügyminiszterrel megbeszélje a lejnek a mostani árfolyamon való stabilizációját.

Anglia a nyolcórás munkaidő-egyezmény revízióját akarja

(Genf, február 7. Az Uj Kelet tud.) A nemzetközi munkahivatal igazgató tanácsa tegnapi ülésében angol javaslatra foglalkozott a nyolc órai munkaidőről szóló washingtoni egyezmény revíziójával. A vita egész nap folyt és a késő esti órákig húzódtól el. Belgium kormányának képviselője hangsúlyozta, hogy a nyolc órai munkaidőről szóló egyezmény revíziója a szociálpolitikai helyzetbe veszélyes bizonytalanságot vinné be,

viszont ragaszkodni kell azokhoz a garanciákhoz, amelyek a nyolc órai munkaidő további fenntartása mellett szólnak. Amikor a német kormány képviselője is azt a kifogást tette, hogy az angol kormány javaslata váratlanul jött, úgy, hogy a német kormány képviselőinek nincs idejük arra, hogy további instrukciókat kérjenek kor-

mányuktól, a francia delegátus azt javasolta, hogy az angol javaslat fölötti döntést a legközelebbi időszakig halasszák el, amely áprilisban ül össze. Sokal miniszter, a lengyel kormány képviselője kijelentette, hogy

Lengyelország nem járul hozzá a nyolc órai munkaidőről szóló törvény revíziójához.

Vérül az angol kiküldött visszavonta indítványát, hogy a revíziót azonnal tárgyalják le. A vita végén Thomas, a nemzetközi munkahivatal igazgatója kijelentette, hogy az angol javaslat korai. Thomas ezenkívül ismertette a nyolc órai munkaidőről szóló egyezmény életbeléptetésének nehézségeit.

Az angol javaslat fölött holnap fognak leszavazni.

Egy halálraítélt kéjgyilkos tizenhatévi fogsága után ártatlanságát nangoztatja

(Bécs, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros ügyvédjeit és bíráit érdekes levél foglalkoztatja. Tizenhat évvel ezelőtt a bécsi eskudtbiroság halálra ítélte egy Christian Voigt nevű asztalos kéjgyilkosság miatt. Az ítéletet később életfogytiglani fegyházra változtatták át. Voigt, aki most 59 éves lett, levelet írt dr. Hugó Schönbrunn ügyvédnek, egykori védőjének. A levélíró a legérdekesebb emberek egyike, aki a horonban állandóan a nagy német filozófusok, Kant, Schopenhauer és Hartmann műveit olvasta. A levél, amely Garsten várából kelet, így hangzik:

„Igen tisztelt Doktor Ur! Nem állíthatja rólam, hogy nagyon zaklatom Önt leveleimmel. Tizenhat év óta ez a harmadik, vagy negyedik levél, amit Önhöz írok. Talán tudja, hogy azóta az osztrák igazságszolgáltatás felügyelete alatt állok. Emelkedésembe kívánom idézni, hogy 1920 óta a szociális életnek új formájára kényszerítet az osztrák igazságszolgáltatás és most szeretném ezeknek az uraknak megmondani, hogy jó lesz talán visszamenekülnöm a népgyilkosságra, amit háborúnak neveznek.

Akkor a szándékos gyilkosság erkölcsi és etikai dicsőséggel járt. Valami keveset meg tudtam takarítani túlmunka fejében, de jött az infúció és ime, az állami szabadságomon kívül még ettől a kevés pénzemtől is megfosztott. Az igazságügy-miniszter a „Turm“ kiadójának megkegyelmezése előtt kérdést intézett a fegyházigazgat'hoz, vajjon ez a fogoly bizonyos feltételeket teljesített-e. Kíváncsi lennék arra, hogy nekem milyen feltételeket kell teljesítenem ahhoz, hogy kibocsássanak a fegyházból. Ember vagyok és pedig igaz ember. Eszem és érzésem van és senki nem mondhat kedvezőtlenül az én itteni viselkedésemről. De természetesen az én emberiségem más alapokon nyugszik, mint azoké, akik kint vannak és élvezik szabadságukat. Mondom, talpig ember vagyok, ami bizonyára nem kedvező számomra, de én a magam részéről a legnagyobb kitartással és egy ember önmagát meghazudtolja és másként adja magát, mint ahogy gondolkozik és érez. Nem vagyok bűnöző, még jogi vonatkozásban sem. Megmondanám, ha a felkiemeretem nem ezt diktálná. Úgy vélem, hogy tar-

tozásomat leróttam. Ma ötvenéves vagyok és kérdelem ügyvéd urat, vaj-e reményem arra, hogy hátrébb éveimet szabadságban tölthetem. Kiváló tisztelettel: Christian Voigt“

A különös levél meg feltűnést keltett pszichiáterek körében is és felvetődött a

Megkezdődtek a nagyváradi zsidó liceumban az évközi vizsgák

(Oradea-Nagyvárad, február 7. Az Uj Kelet tud.) Nagyvárad zsidósága heroikus áldozatkészséggel tartja fent esztendő óta mintaszerű középiskoláját, a zsidó liceumot, amely eredményeivel, pedagógiai rendszerével komoly büszkesége a romániai közoktatásnak. Hogy csak egy példát említsünk a tavalyi érettségi vizsgálatok eredményeinek kimutatásánál kitűnt, hogy országos relációban is a váradi zsidó liceum eredménye a legjobbak közé tartozik, ahol 21 érettségire került ifjú közül 16 sikerrel tette le a vizsgát.

Ez az eredmény felülmulta nagyon sok állami iskola eredményét, pedig az érettségi vezető bizottságot igazán nem lehet azzal vádolni, hogy a növendékek javára valami túlzott elővigyéltséggel vezetne volna a vizsgákat. És mégis, a liceum, a zsidó hítköztség hiába küzd nyilvánosságát jogának elismertetéséért, hiába támogatják ebben a törekvésében Bihar összes amerikai előző Mosoiu labornokkal, az iskola nyilvánossági jogát még mindig nem muvtervelte el és tegnap, délután Váradra érkezett Pleancu Sándor

kérdés, vajjon ennek az embernek nem adhatnák meg a szabadságát azon az alpon, ahogy több hasonló büntetett elkövetőtől nem kell tartani. Az ügyvéd mindenestre ilyen irányú beadványt intéz az osztrák igazságszolgáltatás felé.

közoktatásügyi vezérfelügyelő és közölte az iskola igazgatójával, hogy még a délután folyamán megkezdik az évközi vizsgát.

Délután 10 órakor adták az iskola növendékeinek tudomására, hogy délután már vizsgáznok kell, és csak déli 1 órakor közöltek velük, hogy milyen tárgyakból fognak vizsgázni.

A növendékeknek irásbeli vizsgát kell tenniük és az utolsó pillanatban adták ezt tudomásukra, úgyhogy még készülni sem volt alkalmuk a vizsgára.

Elképzelhető, milyen izgalmat keltett a szülők és növendékek körében a vizsgárrak ez a hirtelen elrendelése. Sulyosította a helyzetet még az is, hogy az iskola 224 növendékének az egyhavi tandíjnak megfelelő vizsgadíjat is be kell fizetni. Körülbelül 100 ezer lejt tesz ki a havi tandíj, ezt az összeget a vizsgázató tanári kar hozza. Számos olyan szegény gyermek van a növendékek közt, akiknek ilyen hirtelen nem áll módjában a vizsgadíjat előteremtnie, akik helyett a lehetősébbekre vetették ki a díjat.

Elkészült a kábítószerek forgalmának korlátozásáról szóló törvényjavaslat

Lupu elkészítette a női és gyermekmunka fokozottabb védelméről szóló törvényi javaslatot. Az ellenzék nem vesz részt az anyagi törvényjavaslat vitájában

Bucuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután minisztertanács volt Bratianu Vintila elnöklétével.

A minisztertanácsban dr. Lupu munkügyi miniszter bemutatta a munka, főként a női és gyermekmunka fokozottabb védelméről szóló törvényjavaslatot, amely a genfi nemzetközi egyezmény értelmében a 8 órai munkaidőt valószínű meg. A minisztertanács bizottságot küldött ki Lupu, Stelian Popescu, Inculet és Mrazek miniszterekből a javaslat végleges megszövegezésére végett.

Inculet egészségügyi miniszter bemutatta a kábítószerek forgalmának korlátozásáról szóló javaslatot, amelynek végleges megszövegezésére Inculet, Argetoianu és Angelescu miniszterek küldtek ki

Lapedatu miniszter megbízást kapott Dobrudza egyesítésének 50 éves évfordulója alkalmából tartandó jubileumi ünnepségekre vonatkozó törvényjavaslat elkészítésére. Az ünnepségekre az ősz folyamán fognak megtörténni.

A vasárnap Jasiban tartandó liberális nagygyűlésen Duca és Argetoianu fogják a kormányt képviselni.

Bukarest, február 7. A kamara mai ülésén Saveanu elnököt.

Lapedatu nemzeti parasztpárti 5 millió hitelt kér a konstancai mezőgazdálkodómagasszükséglet fedezésére. Juga nemzeti parasztpárti a esendőségre ellen hoz fel panaszokat. Dr. Joanulescu támadja Niculescu, Dorobantut és vizsgálatot sürget az ügyben. Tescu kéri a házszabály alkalmazását, mely szerint a kamara ülésstermében nem tartózkodhatnak idegen személyek.

Saveanu igéri, hogy a házszabályokat szigorúan alkalmazni fogja.

Ezután tértek a napirendre, amelyben az anyakönyvi iratokról szóló törvényjavaslat szerepel. Dandea liberális az első szónok, aki meg van elégedve a javaslatlál, bár bizonyos módosításokat in-

ditványoz.

Elnök szólásra hívja fel az ellenzék szónokait, akik azonban kijelentik, hogy nem vesznek részt a vitában, mert az igazságügyminiszter megakadályozta őket a bizottság munkájában való részvétellel, az által, hogy a bizottság ülését a parlament helyett az igazságügyminiszteriumban tartották meg.

Niculescu előadja tudomásul veszi, hogy az ellenzék nem kíván résztvenni a vitában és így csak Dandea megjegyzéseire válaszol.

Beszéde után a kamara a javaslatot általánosságban megszavazza, majd megkezdik a részletes vitát is, melynek során 30 szakaszt változtatlanul elfogadtak.

A szenátus ülésén kisebb bejelentések után az ügyvédi szervezet törvény módosításáról szóló javaslatot vették tárgyalás alá.

Amerika visszaadja a háboru alatt lefoglalt elengedő javakat. Washingtonból jelentik: A szenátus pénzügyi bizottsága több napos vita után csütörtökön elfogadta a háboru alatt lefoglalt német javak visszaadására és a tulajdonosok kártalanítására vonatkozó törvényjavaslatát. A javaslat szerint az amerikai kormány visszaadja a háboru alatt lefoglalt német javakat, kivéve a birtokosoknak az elköltött hajókért és rádióüzemelésért pedig százmillió dollár kártérítést fizet. A törvényjavaslat — mint ismeretes — már évek óta foglalkoztatja az amerikai politikai köröket. A károsult német birtokosok kártalanításának kérdése először a múlt év elején került komoly stádiumba, amikor a javak hetven százalékának megtérítését és hatvanmillió dollár kártérítés megszavazását javasolták. Az érdekeltek azonban többet követeltek. A szenátus pénzügyi bizottságának a határozata épen ezért igen nagy felkűntést keltett. A javaslatot még február elején a szenátus plénuma elé terjesztik.

Szerda,
Ha
tar
Tabé
Lajo
zésés
(Budapest)
A magyar
Lajos ügyé
sa alatt áll
pokon sem
ménynek n
a héteszter
pően súlyos
mindenkit,
mert megk
völt a védel
lyos ítélet
Hatvány La
zett a véde
nem akad
hinné, hogy
gúnck meg
A védő lo
Hatvány La
ta és elvül
tették, sőt o
ján ítélték e
pert Rezső,
zérükében
justimordn
a vélségek
Hatvány La
kódására hi
ntiást várt
A Magyar
cikk után a
lapok is isé
Hatvány La
kal inkább
tárgyaláson
az emigráci
zásak.
Az
lére
Ilyen előz
dással tekin
nye a márc
elő, amelyre
készületet n
fokozza az
igazságügy
vidéki üdü
nül elutazá
reky tanács
hogy referá
lásáról. A
feleségzett
gázi körök
földi interv
magát az
áttekintésér
a táblai tárg
atmoszféráb
széki.
A védők
igazolni kív
jos működő
gyar állam,
nyitani kív
az utódállá
olyan szerb
lom és a n
való ragasz
különbség
St
vezerk
LE
Kva

Hatvany védői nyolc erdélyi tanukénti kihallgatását kérik a táblai tárgyaláson

Tabéry, P. Gulácsi Irén, Kós Károly, Gyallay, Kömives Lajos, Molter és Bernády György tanukénti megidézését kérik. A védők az erdélyi tanuk kihallgatásától Hatvany felmentését várják

(Budapest, február 7. Az Uj Kelet tud.) A magyar főváros még mindig Hatvany Lajos ügyében hozott súlyos ítélet hatása alatt áll. Az ítéletet követő első napokon sem a sajtónak, sem a közvéleménynek nem volt egyetlen hangja sem a hetesztendei feyház ellen. A meglepően súlyos ítélet annyira frappirozott mindenkit, hogy még ellenvéleményt sem mert megkockáztatni senki sem. Legelső volt a védelem, amely magához tért a súlyos ítélet hatása alól és amint ismeretes, Hatvany Lajos egyik védője levelet intézett a védelemhez, amelyben leszögezte, nem akad egyetlen ember sem, aki elhinné, hogy az elsőfoku ítéletet a felső fórumok megerősítik.

A közvélemény és az ítélet

A védő leveleiben rámutatott arra, hogy Hatvany Lajos egy jogi tévedés áldozata és elévült vétségeit büntetnek minősítették, sőt olyan cikkeket és kitételeket ajánlani mertek el, amelyeket nem is ért. Ruppert Rezső, a Magyar Hirlapban írott vezércikkében bár óvatossággal, mégis justimordnak nevezi az ítéletet, részben a vétségek elévülésére, részben pedig Hatvany Lajosnak írói és mecénási működésére hivatkozik, amikor több humanitást várt el a Török-tanácsától.

A Magyar Hirlapban megjelent vezércikk után a többi budapesti demokrata lapok is szeltek a hétfői feyházra elítélt Hatvany Lajos védelmébe venni és sokkal inkább hibáztatták Hatvanyt a tárgyaláson tanúsított gyóvaságát, mint az emigrációban elkövetett nemzetgyalázásokat.

Az igazságügyminiszter magához kérette Törököt

Ilyen előzmények után érthető érdeklődéssel tekint a főváros egész közvéleménye a márciusra kitűzött táblai tárgyalás elé, amelyre a védők máris minden előszó nélkül megtekintik. Az érdeklődést még fokozza az a körülmény, hogy Pesthy Pál igazságügyminiszter, aki három héte délvideki üdülésre készül menni, közvélemény elutasítása előtt maga elé rendelte Török tanácselnököt és Sztrache főügyészt, hogy referáljanak a Hatvany-per tárgyalásáról. A Török tanács kihallgatása elé felhozott érdeklődéssel tekintenek a jogász körökben és azt hiszik, hogy a külföldi intervenciók hatása alatt szánta rá magát az igazságügyminiszter az akták áttekintésére. Valószínűnek látszik, hogy a táblai tárgyalás nem fog olyan nyomott atmoszférában lefolyni, mint a törvényesek.

A védők egyébként a táblai tárgyaláson igazolni kívánják azt, hogy Hatvany Lajos működése nem irányult sem a magyar állam, sem a magyarság ellen. Bizonyítani kívánják, hogy Hatvany Lajos az utódállamokban tartott előadásaiiban olyan szertettel beszélt a magyar irodalom és a magyar kultúra tradíciójához való ragaszkodásáról, hogy világnézetű különbség nélkül, a legnagyobb ünnepe-

Staniol

vezérképviselő és gyáraktár

LEPAGE

Kvár. Kérjen ajánlatot

lésben részesítették Hatvanyt az utódállamok magyar társadalmi lak képviselői.

A védők ezt a tény az utódállamok irodalmi életének több kitűnő reprezentánsával igyekeznek igazolni. Dr. Medvigy Gábor, dr. Jakobi Andor és dr. Sebestyén, Hatvany Lajos védői be is jelen-

tették ezt a szándékukat és a táblai főtárgyalásra a következő írók beidézését kérik: Erdélyből Tabéry Gézát, Pállyné Gulácsi Irént, Kós Károlyt, Gyallay Domokost Kömives Lajost, Paál Árpádot, Molter Károlyt és Bernády Györgyöt; Szlovéchiából pedig Mész Lászlót. A vé-

A kolozsvári rombolások miatt felfüggesztett rendőrtisztviselők ügyét február 17-én tárgyalja a tábla

(Cluj-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet tud.) Anna idején általános feltűnést keltett az a hír, hogy a belügyminisztérium a rombolások után több kolozsvári rendőrtisztviselőt felfüggesztett fel állásából. A felfüggesztés történetesen öt olyan tisztviselőt ért, akik évek óta vannak a rendőrség szolgálatában s működésük ellen az évek során semmi kifogás nem merült fel. A rendőrtisztviselők között Chifor volt igazgató, Cotz rendőrkomiszár és Faragó szubkomiszár is állás nélkül maradtak. Az indok — amelynek alapján a tisztviselőket felmentették — az volt, hogy ezek a rendőrtisztviselők voltak okai annak, hogy a romboló diákok a pályaudvarról behatoltak a városba.

A felfüggesztett rendőrtisztviselők a felsőbb fórumoknál tiltakoztak felfüggesztésük ellen. Chifor rendőrigazgató megfogalmazásában terjedelmes memorandum

ment a kormányhoz, amelyben a tisztviselők ártatlanságuk igazolására azt bizonyították, hogy nem ők, hanem felelősek a feljelölés a hatóságok együttműködésében. A memorandum tiszta képet adta annak, hogy mi volt a hatóságok vezetőinek a rombolásokban játszott szerepe és kifejezetten hangsúlyozta, hogy azok a felelősök, akik megtiltották a diákok letartóztatását és a velük szemben való fegyveres ellenállást.

A memorandumnak különösen az a része volt érdekes, amelyben felsorolta azokat a parancsokat, amelyeket Stasescu akkori rendőrprefektus alantas közegének a rombolások óráiban adott. Az Uj Kelet többször foglalkozott már ezzel az ügyvel, amelynek kapcsán kiderült, hogy Stasescu rendőrprefektus parancsot adott Chifornak, szerezzen kenyeret a Váradról jövő diákok számára. Chifornak 3000

URANIA-MOZGÓ

Ma utoljára

Kohn és Stangel

elsőrangú amerikai vígjáték. Főszerepben Amerika legjobb kemikusai.

Monopol Filmcen

dők egyébként bizonyosra veszik, hogy a tábla megsemmisíti a törvényszék ítéletét és Hatvanyt nem büntösek, hanem velük fogják minősíteni, sőt az erdélyi tanuk kihallgatása esetén azoknak kedvező vallomásától remélik, hogy Hatvanyt teljesen felmentik és rehabilitálják.

leért kellett volna kenyeret vásárolnia mert Stasescu „megjédt” hogyha nem tesz eleget a diákok kéréseinek — azok at fogják törni a kondort. A kenyerszárlathoz szükséges háromezer lejt azonban nem adta át Chifornak Stasescu, ezzel szemben felhatalmazta, hogy bármilyen eszközökkel szerezze meg a kenyeret. Chifor erre a legjobban veszélyeztetett polgár, rokk z a zsidókhöz fordult kenyér vételt és Glasner főrabbihoz kopogtatott be, hogy neki a 3000 lejt kifizesse.

A rendőrtisztviselők most a táblához folyamodtak, mert közvélemény hírosághoz, ahol február 17-én tárgyalják az érdekes pert. A táblán újra a nyilvánosság elé kerül majd a rombolások halgatóságos jóváhagyóinak szerepe és döntés lesz arról is, hogy a felfüggesztett rendőrtisztviselők valóban bűnösök-e, vagy sem.

A spanyol politika vezérei az alkotmány visszaállítását követelik

(Madrid, február 7. A Primo de Rivera diktatúrája alatt nyögő spanyol politikai életben jelentős mozzanatként lehet felemlíteni azokat az újságcikkeket, amelyek a cenzúra minden huzarodója ellenére nyilvánosan látták a spanyol lapokban, amelyeknek keretében a spanyol politika legreprezentatívabb vezetői az alkotmány visszaállítását követelik s egyben az egyetlen teljes választójog alapján megválasztott parlament összehívását.

A dési kaszárnya fogdájában örének fegyverével mellbe lőtte magát a kémkedési per egyik vádlottja

(Dej-Dés, február 7. Az Uj Kelet tud.) Megrendítő dráma színhelye volt tegnap este kilenc órákor a dési 81. k. gyalogezred fogdája. A fogda fiatal lakója, Banyai György tizedes, akit az utóbbi időben nagy port felvert szamosvölgyi irredenta kémkedési ügygel kapcsolatban letartóztatták, öngyilkosságot követett el s ma del után öt órákor rövid szenvedés után meghalt.

A szamosvölgyi irredenta kémkedési ügyből kifolyólag Banyai György letartóztatásakor új részletek kerültek nyilvánosságra. A kémkedési ügy főszereplője, Sillay István erdélyi származású, Szegeden tanuló diák, kihallgatása során többek között Banyait is büntetésének nevezte meg. Sillayról, akit már hosszabb idő óta megfigyeltetett az állambiztonsági hivatal, részben megbizonyosodtak az állambiztonsági hivatal vádjai. Sillay valószínűsége szerint, a szerencsétlenül járt Banyai a dési 81. k. gyalogezredről adott in-

formációkat. Ezzel szemben Banyai kijelentette, hogy Sillayek csupán feleltek arra, hogy dolgozzon a részükre, azonban ő visszautasította az ajánlatukat, mivel tudta, hogy ezen ajánlat elfogadásának milyen súlyos következményei lehetnek.

Banyai György ellen egyébként eddig még nem fejezték be a vizsgálatot s meg nem is bizonyították rá a kémkedésben való részvétel vádját. A különben érzékeny természetű és gyenge fizikumú fiatalembert nagyon megviselte a vizsgálat fogság és ismerőseinek keserves panaszkodott arról, hogy nem képes elviselni a további fogságot. Többször kijelentette, hogy véget vetne az életének, de nem talál rá módot. Hozzáátartozói, akik enni-át szállítottak be számára, hiába vizsgálták és hiába biztatták azzal, hogy néhány nap múlva ki fog derülni ártatlansága és szabadlábra bocsátják.

Banyai Györgyöt azonban úgy látszik, hozzáátartozóinak vizsgálata nem nyug-

tatta meg. Tegnap este kilenc órákor, midőn az egyik ór bement Banyai cellájába, hogy meggyújtsa kályhájában a tüzet, a falnak támaszkodó fegyverét, Banyai felkapta, felhúzza a megtöltött fegyver ravaszát és gondolkodás nélkül mellbe lőtte magát. A fegyverdörrenésre előszeltek a többi örök és néhány perc múlva megjelent a fogdáiban az ezredparancsnok is, akinek a Banyai örszével megbízott ór jelentést tett a történetéről. Az ór azonnal letartóztatták s a súlyosan megsebesült Banyai Györgyöt pedig beszállították a dési kórházba, ahol azonnal műtétnek vetették alá.

A szerencsétlen fiatalember életét azonban már nem tudták megmenteni. A fegyver golyója ugyanis tüdőjébe furta keresztül s élete menthetetlen volt. Banyai ma délelőtt tíz órákor magához tért s az ágya körül álló orvosoktól és hozzátartozóitól sirva kérte, hogy mentse meg az életét, mert megbánta tetteit s végül kijelentette azt is, hogy az öngyilkosságát azért követte el, mivel nem bírta elviselni az az igazságtalanságot, amit vele szemben elkövettek.

Banyai György ma délután 5 óráig agonizált, amikor rövid szenvedés után meghalt. A haláleset Désen nagy részvétet és megdöbbenést keltett. (D. L.)

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butor-szükségleteinek lesz része előtt okveten tekintse meg

FISCHER ALBERT

butoráruházát

Cluj, Cal Reg. Ferd. 61

Matild-viz elősegíti az emésztést

Pollák Adolf Szatmáron

(Satu-Mare-Szatmár, február 7. Az Új Kelet tudósítójától). Tudvalevő, hogy a zomoruemlékü nagyváradi diákkongresszussal egybekötött zsidóellenes tüntetések költés irányban hatottak az erdélyi zsidók tömegeire. A legnagyobb kétségbeesés és rezignáció vált urrá az erdélyi zsidók felett, akik szenvedő alanyai vagy kortársai lettek középkori barbárságoknak. A lelki szenvedést, az erdélyi zsidóság kollektív gyászt nyomon követte a zsidó öntudat újjáéledése és megerősödése. A gazdasági krízis bilincsei közt verő erdélyi zsidóság előtt egyszerre vilámgyorsasággal ismét feltáruultak a „lenni vagy nem lenni” igazoló kérdései és ez a zsidó nép ismét szomjuhozza a prófétaikat, akik irányt mutatnak neki és ki vezető utat az oklatan gyűlölet szorongató érzései közül.

A Palesztina újjáépítését és az ottani nemzeti éltion megalkotását célzó zsidó reneszánsz mozgalom szatmári lelkemű nyelvi és gondolatoktól elrele várta és fozadták körükbe Pollák Adolft, a Zsidó Nemzeti Alap európai igazgatóját.

Az előült esőtörtéketn érkezett Szatmárra Pollák Adolf, ahol már várta a Zsidó Nemzeti Alap erdélyi részének irodájának főtájtára, dr. Krámer Árpád.

Csülörték este Pollák Adolf, dr. Krámerrel együtt, a helyesoport vezetőivel tartott esküvőn kelorás megbeszélést a KKL, több fontos adminisztrációs kérdésről. III. a többi között szóvá lette, hogy a KKL Jeruzsálem központjának ügyvitelére az angol bíróság legszigorúbb felügyelete alatt áll és az évtárlatok után hosszú betéti keresztnél tart a referens angol bíró helyszíni munkája, hogy a törvényben előírt ellenőrzés végrehajtsák. Helyesezen este még az ifjúsággal folytatott Pollák Adolf igen fontos megbeszélést.

A pénteki napot Pollák Adolf fontosabb látogatásokra fordította, miközben állandó kontaktust tartott fenn a helyiesoport vezető tagjaival.

A szombat délutánt Pollák Adolf az ifjúsági csoportok körében töltötte.

Pollák Adolf szatmári látogatásának súlypontja a szombat esti mitingre esett, amelyet az E. Zs. N. Sz. helyiesoportja rendezett. A Kereskedő Ifjak Körének nagyterem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel az alkabomból. A népgyűlést dr. Stern Mór ügyvéd nyitotta meg, aki melegen üdvözölte a KKL megjelent delegátusait és átadta a szót az ilusztris vendeknek. Ezután Pollák Adolf egyórás előadást tartott a Zsidó Nemzeti Alappal kapcsolatos kérdésekről.

Biztos vonásokkal rajzolta meg a palesztinai zsidó nemzeti éltion megszerzése érdekében Herzl Tivadart állat megindított munka egyes fázisait.

Pollák Adolf, aki részvett a 30 évvel ezelőtt ugyancsak Bézelen tartott I. cionista kongresszuson is, megemlékszik a múlt évi kongresszus azon meghitt emlékműmépéről, amelyet az I. kongresszus meg elő részvevői ülték a felejtethetlen Herzl Tivadart és vezető társainak emlékére abban a kis teremben, ahol az I. kongresszus lezajlott. Herzl, a zsidó nép nagy álmotálója, legmerészebb álmában sem merle remélni, hogy egy nemzet éltion oly rövid évtizedek alatt ily mértékben megvalósulnak az ő gondolatai.

Schapiro Ilernan heidelbergi egyetem tanár javasolta, hogy Erec Jiszráél földjének megszerzésére zsidó nemzeti kincstér kell létesíteni. Es Herzl Tivadar vaszkautta a cionista kongresszus többségének ellenzésével szemben elfogadta ezen nébilülzhetőellen intézmény megalapítását. Es a KKL-nak köszönhető, hogy Erec Jiszráél egyik jelentékény része a zsidó nép örökébe került. A KKL a zsidó néptudományon állandó biztosítása érdekében felelevenítette az ősi zsidó agrárörösvényt, amely szerint a föld elidegeníthetetlen tulajdona a zsidó népknek és megmüvelni, a zsidó földmivesek csak örökösök. A KKL vezetősége jól gyümölszította a zsidó néptől gyűjtött összeget, mert ma a földök örösi értékét képviselnek. Szólv ezután a KKL fontosságát és támogatásának szükségéről beszél.

Hivatkozik a britkanadai csekély számú zsidóság példájára, akik miután kiküldöttek utján meggyőztek a KKL palesztinai eredményeiről, kötelezettséget vállaltak hogy évente 100 000 dollárt adnak össze a földvásárlás céljára. A KKL ez erdélyi zsidóságtól nem kér ilyen áldozatokat, csak mindenkitől 1-1 lelt kér naponta a KKL perselyeibe.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Jordán Sándor főrabbi mondott köszönő szavakat Pollák Adolfnak, a maga részéről is buzdítva a közönséget a KKL támogatására. Dr. Stern Mór zárószavai után a Hatikva hangjai mellett ért véget a miting.

a miting.

A gyűlés végeztével megalakult a KKL helyi bizottsága, amely dr. Steinberger Ernő és Borgida Sándor alaphiztosok és az ifjúság munkáját lesz hivatva kiegészíteni és megerősíteni. A helyi bizottság tagjai lettek: dr. Stern Mór, Zoltán Imre, dr. Jordán Viktor, Friedmann Kálmán, dr. Schwarcz Lajos és Popper Miksa.

Ezután Pollák Adolf a tiszteletére a Barisszia-Aviva által rendezett tea-kommerszen vett részt, amelyen héber szavaklatokkal és énekekkel ünnepették a vendéget. (s. m.)

Egy lengyel földesur lelőtte négy vendégét, akikről kiderült, hogy közönséges banditák

Varsó, február 7. Vasárnap ószaka megrendítő, még a detektív drámáirók fantáziáját is megszégyenítő esemény játszódott le egy Lemberg környekbeli kastélyban. A város határában lévő egyik kastély előtt, amelynek tulajdonosa leszerelt kapitány, egy négyszemélyes autó állott meg. Az egyik utas bement a kastélyba s arra kérte a tulajdonost, hogy miután autójuk defektet kapott s az új folyamán a nagy hidegben nem tudják megjavítani, adjon nekik szállást.

Az udvarias és vendégszerető gazda házában csak két személyre volt hely és így az autó négy utasa közül kettőt a saját szobája mellett szállásolt el, míg a másik kettőt a szomszédos földesurhoz kíserte át, akinek felesége és leánya is szívesen fogadta az ószakai vendégeket.

Ezután a leszerelt kapitány visszatért kastélyába s abban hiszemben, hogy a legjobban eszekeledett, befeküdt és elaludt. Éjtől után azonban gyarag zama (bredt fel a kastély ura. Magához vette revolverét, benyitott a másik szobába, ahol furcsa látvány tárult előle: a „két

vendég“ épen kasszáját feszítette. A Landiták észrevéve, hogy a ház ura, Jónosa a szobába jött, revolvert fogtak a kapitányra, aki azonban nem vesztette el lélekjelenetét, hanem azonnal revolveréhez kapott és mindkét „vendéget“ lelőtte.

A kapitány, rosszat sejtve, azonnal a szomszéd kastélyba sietett, amelynek szobáiba érve, dermesztő látvány terült előle. Ugy a kastély ura, mint annak felesége és leánya vörökben futrongva, holtan fekédték szobájuk padlóján. A kapitány újra visszazaladt kastélyába, melynek ajtaját most már azok a betörők feszítették, akik az előbb a másik kastély urát és családját tették el láb alól. A kapitány habozás nélkül a harminkára emelte revolverét és szerencsésen mindkettőt nyg találta el, hogy azok az előbbi két társuk sorsára jutottak.

Ezután a kapitány azonnal jelentette az esetet az lembergri rendőrségnek, ahonnan vizsgálóbizottság szállt ki és megindította a nyomozást az izgalmas bűnügyi dráma rejtélyes szálainak felderítésére.

Az orosz szent centennárium

— Tolsztoj Leó születésének századik évfordulójára —

Az idő élte túl őt, vagy még nem jött el az ideje? — nyugtalanul es nyugtalanulva verődik fel a kérdés. A föld, amelyen született, misztikumával és végtelével igazolta őt, de lényegében, eszmei architektúrájában eleven tagadása szellemének. Dosztojevskij, minden szociálsta-ellen-szenve ellenére, közelebb áll a mai Oroszországhoz, mint Tolsztoj, a pozitív krisztianizmus e modern prófétaja. Dosztojevskij lelkében és szánvaló örületeiben mindig volt valami a nihilizmus szelleméből; ez a beteg zseni a tagadást is eszményvé emelte. Tolsztoj azonban legyőzte élete kímérlőit s ha Dosztojevskij a kételyen keresztül érkezett meg a „szent Oroszország“ megváltói szerepének hitéhez, ugy Tolsztoj a kételymentes hit arisztóla volt, kevésbé orosz és kevésbé ember, mint Dosztojevskij, de annál biblikusabb, annál etlikusabb, annál tisztultabb.

Tolsztoj schasem írta meg az élet infernóit, sőt ellenkezőleg mint a keresztény és egyéb szentek rendszerint: ifjúságát intenzív kicsanongásokban élte ki. Elő regényvei mentesek minden misztikától: széles és reális epozói és erőteljes emberlátása korántsem árulta el, hogy a sorsok és tragédiák mögött, melyeket óles vonásokkal felrajzolt: egy elhanyagolt konok, ázsiai szent hajlékának arcaletintikus sugara dereng. Nem tudni: a esömör, vagy pedig ama esodátatos rosszatörő után jutott-e el az élet, a mai modern élet tagadásához, amely minden orosz muzejik lelkében benne szumvad, vagy pedig ontikai esalóvása okozta, hogy a technikai civilizáció adalton rengetegében csak a rosszat, rothadót látta

meg?

Bármikélt legyen, még tévedéseiben is ama óriások, ama emlyri üstökösök közül való volt, akik évszázadokra világozták meg utainkat. Tolsztoj iródmái és emberi nagysága nem pozitív állásfoglalásaiban, nevezetesen az ortodox krisztianizmus igentlésében fejeződik ki, hanem abban a irációjában, mellyel a XX. század kulturáját, a maga hamisításaival és lehetetlenségével eléük tárta.

Azt hitte, hogy az igénytelenség az, ami megvált — s ez a hita haiszolta meghasonlásaiba is. Azt hirdette, amit a történelem már egyszer ezer példadással dezavualt, hogy t. i. az ember birodalma nem e földről való.

Az egyérti önzetlenségben nem látta meg a maga „szent emberit“ önzését, mely a világ dolgaival való bíródság elől való kitérés s a hékét hozó harc helyett az önként vállalt s hirdesett hékessége örök hékétlenségét idézi fel. Megdöbentő naivitás párosult benne olyan hatalmas realitás-érzéssel, mely már a megfoghatatlant is megfoghatóvá tudta tenni. E tekintetben igaz rokona volt minden jelle rajongóinak és prófétaiknak, akik a kivültközteségek mámorát valóban érezték s valóban szánvaltak az étheri magasságokban, melyeket prótán szemek sohasem láthatnak.

A kor szociális jelleimoréte, akár csak a tudományos szociálizmus megalapítójában, benne is elevenen létezett, amit egész életével igazolt. Ám ő a szociális megoldást az isonytalan-ság és azzat mindenikre kitarított eszélyességében látta egy léte találat: internacionális fakirizmust hirdesett.

Már 20 cschkoronáért 100 leiert
kaphat egy nyelvacs. chizisák sorsjegyet

Unjár S. bankháza
Bratislava, Ventur-utca 2), mely által **ön is milliomos lehet.**

Kis rizikóval Nagy vagyoni

Főnyeremény 2,000.000 Kc
= 10.000.000 lei. További nyeremények: 1.000.000 Kc, 700.000 Kc, 300.000 Kc, 200.000 Kc.

60.000.000 Kc = 300.000.000 lei

Sorsjegyek: 1. osztály 100 Kc, 2. osztály 50 Kc, 3. osztály 20 Kc, 4. osztály 10 Kc, 5. osztály 5 Kc, 6. osztály 2 Kc, 7. osztály 1 Kc.

A II. ik osztály húzása február 15-én.

Rendeljen azonn I. Diszkrét szetkódos. Huzás után ködij ka ny reményi nyak. A mostani húzást is **egy román ügyfelünk egy főnyereményt nyert, melyet azonnal kifizették.** Gyeca képviselők magas jutalékkal felvették.

Ez, persze nem vezethetett máshez, mint csalódáshoz. Tolsztoj hatalmas képzeletvilágából, annak ellenére, hogy ragyogó művészi víziókban megírta a „Háboru és békét“, hiányzott a történelmi látás, az evolúció életvonalának felismerésére való képesség. S így: lényegében, legalább is ami világnézeti állásfoglalását illeti, nem volt más, mint egy orosz szektáriánus vezér, akinek utja ködös miszticizmusban veszett el, a valóság hamis magyarázatában.

E tekintetben száz százalékosan orosz volt, a végletek embere. Az egykori gálans gárdatiszt magára akarta venni az orosz föld minden szenvedéseit és személyében akart vételezni a bűnökért, akiknek fertőjében a cári Oroszország minden ija-ia vergődött. Hitt tehát az individuális esodatevésben, ami mindig összeomláshoz vezet. Hitt annak ellenére, hogy mint gigászi művész és regényvíró, aki volt: mindig embereket rajzolt, a maguil végtelen determinációjukban. Azt hitte, hogy isteni erő felváltó ő maga kivétel e determináció alól s ez a hita, helyesebben illúziója alakította ki élete individuális tragédiáját.

E tragédia azonban: néldaadás egyben. Bizonyított amellett, hogy nem csak a külső adottságok hatnak az emberre, hanem az ember is hat a külső adottságokra. Nem fontos hangsúlyozni, hogy prófétaizmusában miy nagy szerepe volt a költőnek, a hangulati elemeknek: e prófétaizmus tévedéseit feloldja az a esodátatos alkotó-erő, amellyel műveit megírta.

Az orosz életnek pompás esoneia színesedik e regényvelekben. Nincsenek benne dosztojevskij mélységek, de hívős roványosság, gondatlanság és reális hit őt ákét, akár csak Turgenyev műveit. E művek minden körülmények között halhatatlanabbak, mint próféciák, melyekben csak a tendencia nemességére az, ami leköt és meghívó. De minden korszeritlenségük ellenére, e próféciákban az egész modern civilizáció struktúrája benne van, mert a tagadás, amely lényegében szól ki belőlük: erdőkere és komponensokra vitélt reá, erdőkerekre és hazugságokra, hecsetelésekre és tiszta eszénységekre, melyek másis a mi világunk s amely világnak romlása esülhet csak meg a Tolsztoj által is annyira ábilított tisztultabb lövendő.

Tolsztoj annyira ment a pesszimizmusban, hogy csak a hit által gyóvulhatott ki belőle. A modern emberiség nem a hitben, hanem az életben hisz, amely önmagát fiatalítja meg. Es mégis: Tolsztoj műveire ma is azzak az éltitatól rézürül: mint haidarán élet fóre, mert ez a mű: egy darab Oroszország és egy darab huszadik század. A maga tévedésével és mániákkal magyotakarásaival. Salamon László

Szerda, 1928

00000

Jan

S

diva

00000

— Gara Akl

nek másora

bövíült ki. L.

szentes drá

renrezeretans

fogja előadni

tével. Sugár

énekes a sze

énekl. „A

média próbái

gyar Színház

sében, a tá

egvüttes

dekes, vidám

lárás este

sánap fél kí

római katholi

mében, a szer

mű operett-re

táncos jelen

onerett-egyes

dalmi esemé

Erőnekek, az

írónak szellem

Osváthi Kálm

konferánzsza.

úiságiró Kó

amelyhez Kó

kara és kitér

ák a zenét.

dalma a jub

számban vált

est leeevi má

válthatók az

Monostori-nt

gyek színtén

— Két emf

kiültek egy

álaros rab

rő rablótámad

tér mögötti

Százevi Péta

sába hatoltak

ban a városb

nővére este

rémüiten vet

lárnak a lak

a szerencsétl

lálható értém

menetül-í ke

tek Coleau

álaros néer

rendőrért klá

is leltötték

az északába

nyomozást ve

Belfő

tegnagyobb siker

Morave

43 pompás zene

Anton

Cluj (Kozav

Széchenyi-tér)

ban Gr

Közgazdaság

A Kereskedelmi és Iparkamarák akciót indítanak a rövidlejáratú folyószámla-hitelekre kirótt kétezerlékes illeték eltörléséért

(Cluj-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet táj.) Az illeték törvény 14-ik paragrafusának 13. bekezdése értelmében mindazok a folyószámla követelések, amelyeknek fedezetére nem szolgál illetékezett okmány (szerződés, váltó, csekk, értékpapír, stb.) illeték alá esnek, 1927. május 1-ig visszamenőleg az illeték a mindenkor legmagasabb folyószámla egyenleg két ezreléke.

Az illeték törvény ezen rendelkezése új ferheket rótt mindazokra a hitelezőkre, akik áruikat 30-90 napos, vagy ennél is hosszabb hitellel adják vevőiknek. A törvény ugyanis a készpénz-üzletet mentesíti az illetékfizetés alól, ezzel szemben a 30-90 napos hitelezéseket folyószámla hiteleknek minősíti és minthogy ezen hitelezéseknek csak a leginkább van illetékezett okmányfedezetük, az illetékek érzékenyen nygoboblik az üzlet, a tranzakció lebonyolításának a költsége.

Kolozsvár jelentős iparvállalatai, amelyeket leginkább érint ez a kérdés, mozgalmat indítottak és a Renner-börgyár be-

advánnyal fordult az Iparkamarához, amelyben arra kerte, hogy indítson akciót a rövid lejáratú és nem kimondott hitelüzletek illetékének megszüntetése érdekében annál is inkább, mert ezen ügyletek készpénzüzleteknek tekintendők, tehát illetékmentesek.

A vállalatok, s a Renner börgyár akciójára az apopost az szolgáltatta, hogy a pénzügyigazgatóság illetékosztályának ellenőrei sorra járják a vállalatokat és ahol az ellenőrzés alkalmával ezen ügyletek illetékének be nem fizetését tapasztalják, bírsággal sújtják a cégalajdonost. Információink szerint ezen bírságok összege Kolozsvár területén fellövéen magasra rug.

A kolozsvári Kamara egyébként közös akcióra hívja fel az ország összes kamaráit és kamarák szövetségét a kereskedőkre oly sérelmes illeték többletnek rájuk való oktrofálása ellen s a kereskedők érdekeinek megvédelméért a kamarák egyöntetűen fogják eljárni a pénzügyminiszternél is.

Ujjászervezték a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara információs osztályát

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az alábbi felhívást bocsátotta ki:

Kamaránk információs osztálya újszervezés előtt állva, a törvényszék 3. szakaszának 5. s 6-ik bekezdése alapján felhívja az összes cluj-i kereskedőket és iparosokat, sziveskedjenek ezen célunk elérése érdekében mindenben segédkezni nyujtani. Mindentől előtti ismeretes ezen iroda hasznossága és szükségessége, kiváltképp ma, amikor a külfölddel mindinkább szorosabb gazdasági kapcsolatba lépünk és számunkra cégünk megbízhatósága és hitelképessége nem szerezhető be csak információs uton. Megnyugtatlunk mindenkit, hogy a beszerzendő adatok, melyeket rendelkezésünkre bocsátanak, a lehető legnagyobb hűkörtással lesznek kezelve és bizalmasan tartva. Különösen nem lesznek semmiféle vonatkozásban adózás, vagy más pénzügyi természetű dolgokkal. Megkülönböztetett fontossága van annak, hogy az adott adatok a valóságban megfeleljenek. Hamis vagy valótlan adatok bementésével a külföldi és belöldi ipar s kereskedelem bizalmatlanságát eredményezné helyi kereskedőinkkel és iparosainkkal szemben. Ezen körülmé-

nyek figyelembe vétele mellett reméljük, hogy, valamennyien megértik ezen munka fontosságát és mindenben segédkezni nyujtának nekünk a legjobb eredmény elérése érdekében.

Kamaránk nem rendelkezik sem megfelelő anyagi állappal sem személyzettel, amely ezen adatok összegyűjtésére szükséges lett volna s így felkértük a Felső Kereskedelmi Akadémia hallgatóit, akik a legnagyobb készséggel és szíves-séggel bocsátották rendelkezésünkre a szolgálataikat az információs kérdőívek kitöltése és szétterjedése érdekében, akik el lesznek látva Kamaránk által kiállított igazolványokkal. Ezen irak komolysága és megbízhatósága kizár minden kétségét, tehát kiküldötteinkkel az érdekeltek a legnagyobb bizalommal tárgyalhatnak és tudomásukra bízhatják a szükséges informatív adatokat. Ez a munka a jövő hétfő elején, február hó 6-ától veszi kezdetét.

1928-ban sem adóztatták meg az új épületeket. A pénzügyminiszter megtiltotta az intézkedést abban az irányban, hogy 1928-ban se adóztassák meg globális adóval az új épületeket. A pénzügyminiszter ezen intézkedése egyébként csupán ideiglenes.

Emelkeknek a fémárak. Megbízható értesülésünk szerint a feldolgozandó fémek ára emelkedő tendenciát mutatnak. Különösen a fehér bádóg ára emelkedik érezhetően. A fehér bád-

dog szükséglet felét ugyanis ezideig Németországból importálták, ahol ebben a szakmában jelenleg sztrájk uralkodik. A szükségletet a nyersfémkereskedők Angliából kénytelenek beszerezni s ez a körülmény érezhetően emeli az árakat. Nagy kereslet nyilvánul meg a banka-ön iránt, azonban az ország területén nem diszponálnak semmilyen készlet felett. Ugyanez áll a fémmezekre is. A fémkereskedők különben tartózkodnak a nagyobb bevásárlásoktól, tekintettel arra, hogy a nyersfémeknél elérhető minimális haszon nem fedezi a magas bankamatot.

Kielégítő eredménnyel végződött a Súdric-Petroczy Erdőipari Rt. tegnapi közgyűlése. Nagyváradról jelentik: Megírta az Uj Kelet, hogy a fizetési kötelező lett Súdric-Petroczy Erdőipari Részvénytársaság ügyében megindult szanalási tárgyalások eredménnyel bízhatnak, mintán a cég külföldi hitelezői elfogadták a 30 százalékos figyezesi kvótát. A belöldi hitelezőkkel való meg egyezés érdekében tegnap Nagyváradra érkezett dr. Jakóbi Andor ügyvéd, Stern Ödön dr. volt vezérigazgató jogi képviselője. Értesülésünk szerint a tárgyalások kielégítő eredményre vezettek és az egykor hatalmas vállalat talpraállítása biztosítottak látszik Február 15-ikére egyébként a vállalat közgyűlést hívott össze, hogy a lemondás folytán megüresedett igazgatósági és felügyelőbizottsági tagzások betöltéséről, valamint a szanalási akció további sorsáról döntsenek. Ennek megtörténte után a cégnél érdekelte külföldi tőkecsoportok nagyobb forrótöket fognak a cég rendelkezésére bocsátani az üzemi hibák felvételének érdekében.

Model 92 és Portable **PEMINGTON** Model 92 és Portable
a világ legjobb léggépei
Kérjen alátételt!

Román angol, francia, német, orosz, cseh-szlovák stb. fordítók Level k (cég kocka hona ra) képvények, perlatok tu o-mauvos, mészaki, közgazdasági, iradalmi cikkek stb. Má ota ok, sokszor o ita k. **Dr. Mandel**, Str. Raftu (volt Köd-u) 3 sz. Telefo. 831

Prima ia Municipiului Cluj
Nr. 1308-1928.

Anunț
Municipiul Cluj cumpara pe cale de licitatie publica cu oferta scrisa, inchise si sigilata diferite pa erile de sare M. Ir. riste centrale a Primariei pe anul 1928. Licitatia se va ținea conform cu dispozitiunile cuprinse in art. 72-83 din Legea Contractatilor publice din ziua de 19 Aprilie 1928, ora 5 p. m. in aula Delegatunel permanente; sala de sedinta.
T blnui sustenalelor de lipsa, si conditiile de licitatie se pot vedea in biroul din Calea Traian Nr. 19
Cluj, la 3. Februarie 1928.
Primaria Municipiului Cluj

Tőzsde

A piac lanyha volt és üzletellen

DEVIZAK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Buda est	Bees	Praga	Newyork
		Ny as	Zárlat						
Zürich	31 0-42	—	—	4 975	2145	11005	1385750	64	1924
Newyork	161-1350	51995	51985	25,6	16425	57205	710	3375	—
London	791-97	25-2	25 274	1.402	796	278 11	34 9	1043	4871 75
Paris	147-5	204 5	20 422	—	—	224150	278 11	132 6	39 7
Milano	165-71	27 9 0	2 49	13475	864	302	3 33	17355	5875
Praga	4 4-486	1341	15 0	755	35	1035	210 50	—	29 2
Budapest	255-65	1080	908	—	284	—	12400	5 0175	—
Betgrad	—	91375	91 25	—	28	—	1005	424 3	5933
Bukarest	—	319	31 0	1503	—	—	3 4	13 3	247
Varo	—	5820	58 0	—	184	—	6420	7960	37 51
Bees	2295 22 9	73 5	73 0	—	13	—	—	—	4 535
Berlin	33-3905	124	12401	—	39	13647 0	16932	80487	—

2227 le Pragma Zürich (100) 3 850 Paris 1565 Bud pest 150 Bees 43 (10) Praga 2 71

Rótt
cipő különlegességek
cipészeti Szép-utca 2. szám alatt készülnek a legújabb divat

Gyermeke ellen vétezik, ha
Gyermekruha
szükségletét nem
Glantz Szidi
gyermekruha divatszalonjában csataltja **Főter 10.**

Mottó:
Zongora vétel
bizalom dolma

Legnagyobb garancia erre az 53 év óta fennálló

Triskal.
cég kitünő birneve, mint egyetlen és legnagyobb szakizlet Erdélyben. Förster világmárka vezérképviselete.
Zongorák
ka hatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

Butorárleszállításra
hároztuk el magunkat, hogy üzemi munkasat foglalkoztathassuk, ha tehát
olcsó és jó butort
Büsendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann
zongorát, pianinót,
akár vásárolni ne sajnálja az utat
Ma osvasarhelyre és tekintse meg
Székely és Réti
butorgyár rt.
nataimas aktrairt Hitekeses egyeneknek kedvező tiz tesi teltetelek

Küldje be
nekem legkésőbb hozzátartozója
jényképét
és ingyen készítek róla (az 50x60cm méretű műészkepet, ha vásárlási érték egy hónapra belül a 3000 leit.
SIPOS
Cluj, Călea Regele Ferdinand No 8. ha tsnyar, csipke- és rőtildu üzete

Szerda, 1928
APRÓN
Egyszer közles...
b-tüvel 10 lej...
Atastere...
Ap öhi...
leve et...
melkeive van...
erofize

Egy-ke...
int 11...
belvá...
szo...
ba has...
lakást...
Cim...
kialoban.

Bizalmi...
res hely...
pánztar...
nyet besz...
Cim...
k 6 0 n.

Utazó...
rövid-...
aru szak...
saját ve...
Cim a k...
kialoban.

Csom...
500 lei...
bizost...
Toll me...
munkái...
bt. Jas...
visclet.

Egy éte...
szár...
Ajánl...
hatal...
tovább...

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szöveg 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Alakítások árak 30 százalék kedvezmény. Az első két napra előre fizetendő jellegű levelet csak egy továbbítunk, ha portó bevége melegeke van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, eljegyzési hírek 150 lej.

Egy-két apróhirdetés a családok számára. A hirdetés ára 5 lej. A hirdetés ára 5 lej. A hirdetés ára 5 lej.

Perfekt gépre írók. A gépre írók. A gépre írók. A gépre írók.

Keresünk gépre írók. A gépre írók. A gépre írók. A gépre írók.

Eladó egy kiváló hang. A hang. A hang. A hang.

Ereklítésre beérkező. A beérkező. A beérkező. A beérkező.

Egy-két apróhirdetés. A apróhirdetés. A apróhirdetés. A apróhirdetés.

Akar ön lapra. A ön lapra. A ön lapra. A ön lapra.

Egy apróhirdetés. A apróhirdetés. A apróhirdetés. A apróhirdetés.

Telefon 13-00

Téli fűtésre

1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt 750 lejért házhoz szállít

FISCHER
Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

Vidámság és derű

lesz otthonos mind a zsidó házában, ahol

Jüdische Schwänke

zsidó vicc és anekdotagyűjtemény olvasás. 270 oldal, finom, rendkívül csinos vászonkötésben. Ös zeállította a nátnak is jól ismert Immanuel Olschwanger.

ára 230 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvsztályában

„OMNIA”

kereskedelmi ügyintézés és adás-vétel

DEVA

vállal mindennemű kárpiszeteket

has és legújabbaimi iróda. „Capax”

készlettel rendelkezik

Viktoria

(Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)

butoppaktár
Cal. Regele Ferdinand 40. sz. alól atköltözött Str. Reg. Marin 9. sz. alá, saját házába. Az á költözéssel kapcsolatosan az összes raklárán levő árak mélyen leszállított áron szerezhetőek be.
Telefon: 7-39.

Pályázati hirdetmény

A vezetésem alatt álló komáromi izraelita hitközség **főrabbi** (vezető lelkész) állását betölténi határozta el, ezen állásra pályázatot hirdet.

Pályázók sziveskedjenek képesítésük, oklevelük, eddigi működésük, koruk, családi állapotuk, állampolgári jogviszonyuk és fizetési igényük pontos megjelölésével ajánlatukat **1928 február 15-ig** hozzán ján levő levélben megküldeni.

A pályázók közül a hitközség képviselőtestülete szabadon választja meg, kiket kíván tovább tárgyalni, kiket hív meg (költségükre) bemutatkozó szónoklat tartására.

A pályázók — természetesen — hitközségünknek a főrabbi választására vonatkozó alapszabályszerű alapsi előírásainak alávetik magukat.

A pályázókak bármely irányban felvilágosítással szivesen szolgálók.

Komárom (Csehszlovákia) 1927 dec. 27.
Fried Jenő,
hitk. elnök

A RCUMA NEM GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉG!

Tény n k életet a világban „KASTAN” bedő zsolóval és neg fofj látni, ho y rcuma, csúz, köszvény, hüllés fájdalom st. z n n meg sz n k l füveg ára 100 lej. 4 füveg e d lej. el a portol nem szám t uk tet. Kapható minden na yob gyógysz r á ban. — Főaktár:

Dr. BIRÓ gyógyszerész
C. Uj, Piata Unirii

Ajajnlunk elsőrendű

husvétii italokat

50 lit ren felü l és 7 gütötelekben mennyiség k en, a Fejútaryosaob napl á rnakban és ped g Magyarai, E mel é k és gyulak é z r i fájorok, l- Asztali borok és ob rok is minden minőségben. K üstő tő b t, saját terme sű szilvrium és seprőpálinka. — Megren te es ket **Frati FEIGER Testvérek** céghez — S alcu-Szavanie — kerünk

LEGJOBB H KOZIAMENT

BELDI kézfimító
Puhit, fennit, finom!
KAPHATO MINDENÜTT FORAKTAR.
EMKE DROGERIA
C. Uj, Piata Unirii

Jüdisches LEXIKON

UEBER 230 MITARBEITER

Jüdische Gelehrte, Fachschriftsteller, Männer und Frauen der Praxis, Rabbiner, Bibliothekare, Dozenten und Redakteure haben sich mit den Herausgebern **Dr. Georg Herlitz** und **Dr. Bruno Kirschner** und den Fachredakteuren Prof. dr. Ismar Eibogen, dr. Josef Meisl, dr. Aron Sandier, dr. Max Solowerschik, dr. Felix A. Thulhaber, Dr. Robert Weltsch, Rabb. Dr. Max Wiener vereinigt, um dieses

Standardwerk des Judentums

in zehnjähriger, sorgfältiger Vorbereitungszeit zu schaffen. Aus dem Kreise der Mitarbeiter nennen wir: Julius Bab, Rabb. Dr. Leo Baer, Prof. Ed. Baneth, Prof. Umberto Cassuto, Prof. Arh. Ch. n., Prof. Simon Dunnow, Dr. Alfred Einstein, Dr. Ismar Eibogen, Dr. Felix Goumann, Prof. Alfred Grotte, Prof. Julius Guttman, Doz. I. He-nem nn, Dr. Ludwig Höfler, Prof. Sam. Krauss, Chefredakteur Dr. Richard Lewinson (Moms), F. of E. Mahler, Prof. Siegr. Marck, Prof. I. M. rkon, J. Mi ses, Leo Motzka, Aron Nadel, Dr. Paul Nathan, Prof. Franz Oppenheimer, Chefredakteur Dr. Felix Pinner, J. von Rosenheim, Prof. Gottfr. Salomon, Rabb. Dr. Caesar Seligmann, Prof. D. S. manson, Nahum Sokolow, Doz. H. Torczyner, Prof. Gutthod W. il, Prof. Ch. Weizmann, Arnold Zw ig usw.

Umfang: Etwa 180 Bogen Lexikonformat, also ca. 3000 Seiten. — **Erscheinungsweise:** Der erste Band ist bereits erschienen, der zweite erscheint im März 1928, die letzten bis Ende 1928. Aus jeder Band-Ausgabe erscheint gleichzeitig eine **monatlich je 9 Mk. kosten** Ausgabe in etwa 15 monatlichen Lieferungen. — **Preis:** Ausser der Lieferungen, die er e ent da Werk in vier Bänden (Ganzleinen-) oder Halbleinen-Ausgaben zum Preise von je

35 Mark
bzw.
44 Mark

BESTELLZETTEL

An _____

Als eem Jüdischen Verlag G m b. H., Berlin W 57, bestelle ich: _____ Expl. des vierbändigen Jüdischen Lexikons, herausgeg. von Dr. Herlitz und Dr. Kirschner

in Ganzleinen zum Subskriptionspreis von je 35 Mark pro Band

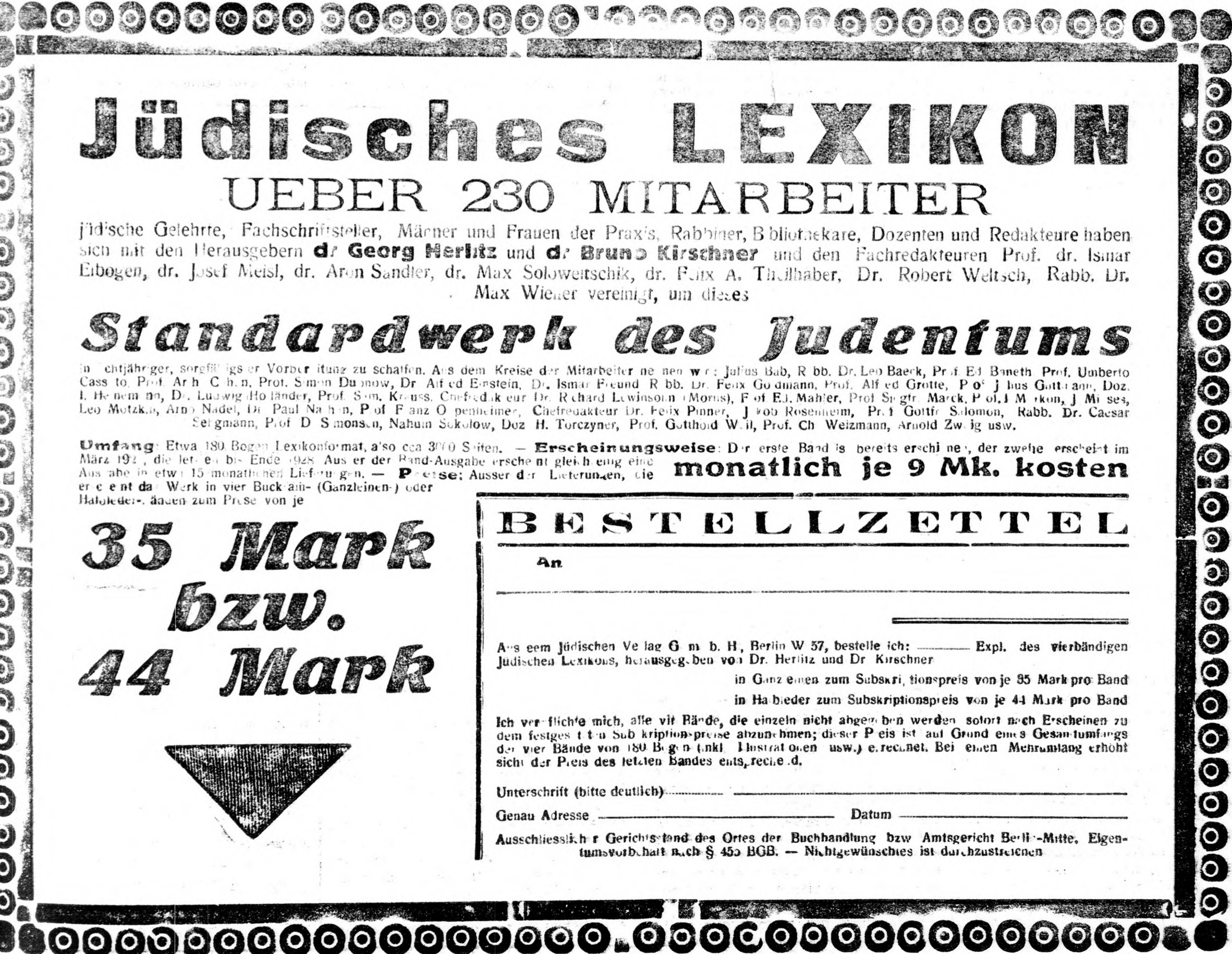
in Halbleinen zum Subskriptionspreis von je 44 Mark pro Band

Ich verpflichte mich, alle vier Bände, die einzeln nicht abgeben werden, sofort nach Erscheinen zu dem festgesetzten Subskriptionspreise abzunehmen; dieser Preis ist auf Grund eines Gesamtumfangs der vier Bände von 180 Bogen (inkl. Illustrationen usw.) errechnet. Bei einem Mehrumfang erhöht sich der Preis des letzten Bandes entsprechend.

Unterschrift (bitte deutlich) _____

Genau Adresse _____ Datum _____

Ausschliesslich r Gerichtsstand des Ortes der Buchhandlung bzw. Amtsgericht Berlin-Mitte. Eigentumsverhältnisse nach § 450 BGB. — Nichtgewünschtes ist durchzustreichen

KÁROLY és ANNA

Írta: Leonhard Frank

— KIS REGÉNY —

Fordította: Gaál Gábor

Nyolc nappal később Mária nővére azt az értesítést kapta a katonai hatóságoktól, hogy a férje hat nappal azelőtt elesett.

Nagyon sok lakó, aki eddig egyetlen dorgáló szót sem ejtett, most Mária nővérét hibáztatta. Gyalázkodó szavakat kiabáltak utána. A halálba üldözte az urát. Fenyegető leveleket kapott. A motorszerelő, büni tudattal a felkékben, reggel és este ha keresztülment az udvaron, mereven nézett maga elé. Fent a lakásban is csak a legszükségesebbet beszélték. Az asszony mindennapi munkáját végezte. Pár hétnél kellett eltérnie, míg egy ilyen gyász után a megszokott élet ismét a rendes kerékvágásba terelődik.

Csakhamar ismét üdvözölték egymást a lakók és a motorszerelő s az asszony már csak különös alkalmakkor, ha látta, hogy ő miféle, például akkor, ha érvényesítette a mosókonyhára való jogát, anyjának használatára állandóan alkalmat adott arra, hogy a lakók veszekedjenek egymás között.

Tovább tartottak a harcok a két fiú és az egész gyerek sereg között. Naponta többször került a sor verekedésre anyjuk védelmében a minden sa rokból és ajtóból felhangzó kiabálások miatt:

— A te anyád ágyas... ágyas!

Anna a kihuzott fiók előtt állt. Előzőleg a díványon feküdt, csak úgy véletlenül felkelt, a fiókhoz ment s már nyitva is volt és belenézett és nem tudta miért. Csak amikor már az elszárgult levelezőlap, mellyel a katonai hatóság négy évvel ezelőtt Richard életről tudatta, a kezében volt, futott át valami forró ütés a testén. A szemét olvastak.

De most minden pillanatban be kell lépnie, gondolta a boldogság hirtelen remegései között: „Talán tud arról is, hogy mi mindent éltem meg a házasságom előtt, mint leány és mint gyerek?”

Ja, igen, ez akkor volt... Igen, ő mindent tudott. Többet, mint bárki az egész világon; többet tudott róla, mint ő saját maga. Éppen azért mert olyan nagyon szerette. Egész életén keresztül csak ezt a férfit akarta. Minden más lehetetlen, sőt el sem gondolható.

A kezébe volt valami négy év előttről, sok év előttről; a múltból. „Elesett 1914 szeptember 4-én”. És ez maradt belőle. Ez a levelezőlap. Igaz ez? Hiszen Károly is azt mondta, hogy a katonai hatóság téved... kibe? téved? Abban, hogy Richard a férje? Vagy pedig mibe?

Hirtelen oly fáradtságot érzett egész testében, hogy a szekrény széléhez kellett támaszkodnia, hogy elérhessen a díványhoz. Ráesett a díványra és elaludt rögtön.

Az óra hatot ütött. Hetet ütött. Anna aludt. Mélyen és álamtalanul. A portás az ajtó előtt megérintette a részcsapot és a házagon át egy levelet csuszított be. A pillanat e századrészébe kezdődött az álom s úgy ugrott bele feszültség, ahogy a csöndbe az első égdörgés lovát. Anna rémüllettől el telve ugrott fel és ment az ajtóhoz. A padlón egy levél feküdt Richardtól, Anna a levelet nem tudta fel emelni, mert az négy drótszöggel a padlóhoz volt erősítve.

De hiszen akkor nem is olvashatom el. Ez jó. Nem tudom elolvasni. Magának Károlynak kell a levelet felszednie a padlóról. Mindjárt jönnie is kell... Viszont akkor minden elveszett, ha ő olvassa el. Milyen rettenetes! Minden elveszett!

Hozta tehát a harapófogót, letérdelt, kihuzott három szöveget és smélt hármat. Azért még mindig maradt négy szög.

Ez jó. A levelet nem tudja senkise felvenni a padlóról. Megnyugodva feküdt vissza, hogy tovább aludjon és felébredt.

Hogy a levél a padlóhoz van szögezve, az csak álom. Nincs odaszögezve, mert ott fekszik a padlón. Csak álmodtam. Csupán fel kell emelni. És ismét az ajtóhoz ment, lenézett a levélre s egyidejűleg látta Richardot, aki hirtelen egy láthatatlan, ég-magas világító fal előtt megjelent. „Ez a fal, ami semmiből van” — mondta Anna.

Richardnak nem volt feje. Nem létező szemekkel nézett Annára s egy nem létező szájjal beszélt:

— Add ide a villát.

Anna oda adta neki azt a villát, amelyiknek az egyik foga kisebb volt. Richard, fej nélkül, az asztalánál ül s a kenyeret hosszában szelte.

Ez azonban ismét csak álom. Nem bírom ki! Fel kell, hogy ébredjek! Felébredni! Muszáj!

Megbénított erővel szaggatta el magát a szívós és vastag gumibilincsekkel s két lépéssel a levélhez nyúlt, felszakította a borítékot, de a heves szívdobogás izalmától nem tudta elolvasni.

Még mindig a díványon feküdt, mely, álomban, két karjával az álla alatt. Richard, fej nélkül, az asztalnál ült és evett, szeretetteljes nevetést és mondta: „Nem tesz semmit. Én meg tudom érteni. Nem is lehet másként. Aludj még egy kicsit”.

Csodálatos nyugalom ereszkedett le rá. Azt álmodta, hogy ismét elaludt s az álomban érezte az alvás mély nagyszerűségét.

Csak a levél feltünésével a padlón végződött be az álom, mely a részcsapó megérintésével egy tízed másodperccel ezelőtt kezdődött s Anna álomtudatában órák hosszát tartott.

A zajra felriadt az álomból, még hallotta a lefelémőrdő szögcsipőjének zaját a falépcsőkön s tüstént emlékezett, hogy álomban levelet kapott Richardtól.

A szívdobogás elült. Azt hitte, hogy álmodik még s mindkét kezét súlyos félelemben a nyakához vonta. A padlón tényleg feküdt egy levél.

A levél hollandi bélyeg volt. Mindenféle cenzura-bélyegzőkkel s vörös ceruzás feliratokkal volt ellátva. Erős karbolszag áradt róla.

Még a házassága előtt, egyszer azt álmodta Anna, hogy édesanyjától, aki szegény házban élt és évek óta nem írt, levelet kapott s a levél tényleg a levélszekrényébe volt.

Az első izgalomba elakarta égetni a levelet. Tele rémülettel a gázfőzőhöz ment.

„Kedves Anna jelenleg nem tudom megállapítani, hogy tulajdonképpen angol v. japán fogságban vagyok-e. Egy halyon vagyok, a szenes kamrában és mindenestre izzadok. A másik hajó ép' tegnap futott aknára, csak kétőt puffant és az egész hajó eltűnt és már nem is volt látható. De órák hosszát még büzlött. Ha azon a hajón vagyok, akkor sohse láttuk volna egymást. Ma megyünk megint tovább. Állandóan aknamezők között. Hogy hova megyünk, egyikünk se tudja. A levelet hollandoknak adom, mert azoknak szabad hazamenni. Ha megkapod a levelemet, akkor közlöm veled, régi kedves Annám, hogy még mindig úgy szeretlek, ahogy mindig is tudtad és már egyszer szeretnék ismét veled lenni a szoba-konyhában. Az étkezés azonban jó és kiadós is”.

A levél egy negyedével azelőttől kelt. Anna hirtelen fagyosan nyugodt lett, mint az az ember, akinek az arca előtt csap le a villám s még ijedtében megnyugszik.

A levélnek oly rossz szaga volt s

oly kellemetlen hatást tett rá, mintha állott víz volna a gyomrában. A levelet a fali emeletkére tette, a gyümölcsös poharak mellé. A levél egy kicsit elállt az emeletke szegélyétől. Anna a mutatójával óvatosan visszatolta míg a kettő szegélye fedte egymást.

A gyermek megmozdult a testében. Még gyorsan le kell szaladnia. Hisz mindjárt itt lesz Richard. Vajon nyitva vannak még a boltok? Richard mindig olyan éhes, ha hazajön. De közbejött ez a levél. A levél Richardtól. Pár tojást talán még kap... Igen, akkor sohse láttuk volna egymást, ha véletlenül a másik hajón van. A teljes bolt úgy is mindig tovább nyitva tart...

Már az első emeleten volt, amikor visszafordult és visszament, gyorsabban, mint különben szokott, hevesen nyitotta fel az ajtót és elolvasta még egyszer a levelet. Ez az egész tévedés. Ez egy darab papír, meg ceruzával írott szavak. Ez egy régi élethez tartoznak. Ugy amugy, mint a katonai hatóság levelezőlapja. Sok-sok évvel azelőttre. Hogy' horíthatnák föl ezek a szavak most az életét, amely napról-napra olyan szép és boldog és teli jószággal... „hogy még mindig úgy szeretlek, ahogy mindig is tudtad és már egyszer végre szeretnék ismét veled lenni a szoba-konyhában. Az étkezés azonban jó és kiadós is”.

Hogy' jött ide a boltba lépcsőn le, uccán keresztül? Hogy' történt ez? Érzés szerint még fent ült a lakásban a széken és olvasta a levelet. Zavartan emelte fel a fejét.

— Sápadt ma, Anna asszony, — mondta a tejesné. — Persze egy más-állapotot asszonyunk mindenféle bajai vannak. Pár perccel ez előtt volt itt az ura. Tudom magamról. Csak ne nyugtalanodjon az ilyesmire miatt, Hisz maga egy erős asszony.

Károly lenyomta a kilincset. „Nincs itthon”. Kinyitotta a zárt. A szobában keresve nézett körül. Érezte a levél szagát. „Karból” — mondta és megjegyezte: „Történt tán valami?”.

— Mit akart az uram?

— Ah megint tejtört kintott, magának. Hisz adok magának mindig annyit, amennyit lehet.

Az a tudat, hogy Károly otthon van, ha hazaér s a kis darab ut, az uccán s a lépcsőházban súlyos nyugalmat adtak Annára és az eseményvel szemben való állásfoglaláshoz szükséges elhatározó erőt.

Károly még mindig az ajtóban állt, előntve a félelemtől, hogy Annának valami baja történt s a korai szülés közben meghalhat. Hirtelen a vasuti töltésen látta magát a sínek között, kitért karokkal és mellette egy mozdony elé feszülve, amely robotott rá. Ezt a sorsot mindenáron fel kell tartani.

Ekkor egy lépést hallott, megösmerte rögtön az Anna járását; hallgatódzott. Az egész világon senki se ment úgy a lépcsőn. Ideges remegés hasított Károlyba:

— Végre te vagy! Mi történt? Mindaketten az ajtó keretében állottak arc-arc mellett:

— Keveset kaptam az uramtól. „De ha Fözben megcsalt, Richard s valakivel ez alatt össze állt?” — felelte, a pusztá homokján hallotta Richard választát: Mit tartozik ez rád? Te nem égeted meg a szádát se így, se úgy. Annát azonban... És Károly látta, amint Richard a baltát magasra emeli és Anna fejére sújt vele.

„Anna azonban egyáltalán nem csalta meg Richardot, hisz mindegyeszen más”, — gondolta Károly és beeresztette Annát. Anna a kis csomagot letette s mialatt leült erősen Károlyra nézett:

— Most mondj el mindent, — s mindent oly passzive, késznek mutatkozóan

mondta, vállalván a sorsot és az igazságot, mintha azt mondta volna: bármi jöhet, nem tudok tenni másképp. S még ha visszatérések meg is öl, akkor se tudok engedni.

Károly sem enged. Károly azonban férfi volt, aki a sorsot csak akkor vállalja, miután már késsel és fogakkal, akarattal és fejjel a legvégsőkig küzdött. „A halál igen! De a lemondás soha!” — erre gondolt és így mesélte el.

Késő éjszakáig ültek egymás mellett. A pusztá négy nyara, mikor a nagy magányosságban az egyik nap olyan volt, mint a másik s a téli hónapok a fogolytábor óriási barakjában elvonnultak előttük. Károly nem hallgatott el semmit. Károly számára elégtételül szolgált, hogy lelke egész meztelenségében állott Anna előtt s hogy megmutathatta, miként keletkezett az érzése és nőtt a határtalanba.

(Folyt. köv.)

KULTUREMBERNEK mindennapi szükséglet a jó könyv!

Az Uj Kelet könyvostálya az alábbi jó könyveket ajánlja:

Kassák Lajos: Egy ember élete I-II-III. köt. 459
La Fontaine: Mesék (diszkidás) 748
Tolsztoj: Kozákok 238
Püskösti Andor; Barcay Bella a szeretőm 136
Dr. Hollós: Bucsum a sárga háztól 136
Dumas: A kaméliás hölgy 170
Hermann Bang: Reményvesztett nemzedék . 170
Makkai Sándor: Ördögcsékér 840

Kapható az Uj Kelet könyvostályában. Erdős Renée könyvei

Santerra biboros, két kötet . . . L 340.—
Ösök és ivadékok

Az új sarj, 2 kötet L 340.—
Az élet királynője 2 kötet L 408.—
Berekesztett utak L 340.—

Teano Amaryll egyszerű élete

A hárfás L 170.—
A herceg L 153.—
A meztelen táncos L 238.—
Nyírfárdó L 163.20
Egy szerelmes nyár története L 136.—
Assisibeli zsoldos L 51.—
Római levelek L 190.40
Nagy sikoly, 2 köt. kb. L 300.—
Aranyveder L 102.—
Egy perccel alkonyat előtt L 51.—
Római napló L 130.—
Lavinia Tanin házassága 2 kötet L 408.—

Legújabb magyarnyelvű ZOLA-könyv

Az emberi duvad

Ara 255 lei az Uj Kelet
könyvostályában

MEGJELENT

Tibor Dénes új könyve

??

MIÉRT

Várat a háború borzalmairól, zsidó katonák hősiességéről, novelák ábrák, élmények. Abel Pann és Guncser művészi címlapjával.

Ára 100 lei

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában.

SZERKESZTOS

Cluj, Str.

TEL.

Ejeli telet

11 OFIZETESI

Egész év

féltre

Negyedév

Egy hora.

XI évfolya

1928 febr

3688

Egy

Néha egészen kerülnek nála az antiszemita a bukaresti, a ságok nap-nap rombolások. Ma délelőtt az is antiszemita, ezegyszer azon az, aki az izraeli letőleg saját megtölni ak.

Az úgy egészen képzelhetetlen, között valakit sanak olyan e

Paolor. Cesa egyik tanára a laescu Virgil kola tanára, e napi beszéd he szónoklatot ta

meghostrankozta meanyi részve az ünnepély u professzortól.

azoban nem a fegyelmű eljárt ellen és a besz íratokhoz esato

Nicolaeescu t szülvé erre a v tott egyet az ü fest adott be a ázon a cimen.

jogtalanul elkol tikuma itt kezd rádat. korántse gato beszédet u kela igazgatója

járas alátám íratot megtarto

Es csodák-és járt két fórum szek természetes igazgatóját, de vado felebbezo tablához került csak nem talál gatul és szintén

nak következm. Az antiszemi végleg le is zár nyugodott a fe lebbezés híjján

Ez az antiszen gedésre nyert é gától értetődő volt, hogy ilyen lakit elítéljenek ben, mint szon ítelet, hanem a mita agitáció l sen nyitlan és kül követik el retlen izgatás marabb az jut utját akarja ál

MA

A

Karmester: Nik